Birlik

30

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

10 EYLÜL 1979

FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

* MC'YE GEÇİT VERMEMEK,
* CHP'YE HAYIR DEMEK,
* SOLUN BİRLİĞİNİ GÜÇLENDİRMEK İÇİN

SEÇİMLERDE TSİP

«Seçim Çalışmaları Engellerle Karşılaşıyor»

Seçimlere yönelik siyasal çalışmalar daha şimdiden engellerle karşılaşıyor. Sıkıyönetim altında seçimlere girilecek olan illerdeki çalışmalar, sıkıyönetim yasaklarını ve keyfi uygulamaları, diğer illerde ise yerel yöneticilerin, faşistlerin, polis ve jandarmanın çıkardığı engelleri aşmak zorunda. Hükümetin tutumu, seçim çalışmalarında sosyalistleri engellemek istiyenlere cür'et veriyor.

Türkiye Sosyalist İşçi Partililer, seçim çalışmalarını bu engellemelere rağmen kararlıca sürdürüyorlar.

Sıkıyönetim İstanbul'da bildiri dağıtan partililere engel olmak istedi. TSİP il yönetim kurulu üyesi Mehmet Nur gözaltına alındı.

Biga'da bildiri dağıtan partililer polisin engellemesiyle karşılaştılar. Çanakkale il başkanı İlhan Uslu, bu nedenle gözaltına alındı.

Seçim çalışmalarının benzeri engellerle her yerde karşılaşabileceği biliniyor. Çünkü, sıkıyönetim altında seçimlere gidilmekle zaten engellemeler meşrulaştırılmış olmaktadır. Seçimlerin demokratik bir ortamda yapılması için kaygu duymayan ve hiç bir çaba göstermiyen, tam tersine seçim ortamının güvenilirliğini bozan şartların devam etmesi için çaba gösteren hükümet, baskı ve engellemelerin birinci dereceden sorumlusudur.

İşçi sınıfı sosyalistleri, bütün bu engellemelere rağmen, siyasal çalışmalarını, seçime yönelik biçimleriyle de sürdüreceklerdir.

BİRLİK GERÇEK'İ Desteklemek İçin Yayınına Ara Veriyor

Partimiz Merkez Yürütme Kurulu üyesi Ali Kar'ın sahibi olduğu ve partimiz üyeleri tarafından yayınlanan GERÇEK gazetesi 17 Eylül 1979'dan itibaren günlük olarak çıkmaya başlayacaktır. Böylece ülkemizde sosyalist ajitasyon ilerici ,devrimci, sol yayın sürecinde önemli bir aşamaya gelmiş olacaktır. Seçimler öncesinde, kitlelerin siyasete en duyarlı olduğu bir dönemde, sosyal demokrasinin açmazı her geçen gün somut örnekleriyle kanıtlandıkça yeni aranışlar içine giren yığınlara günlük GERÇEK vasıtasıyla çok önemli bir hizmet götürüleceği açıktır. Bu nedenle günlük GERÇEK'in toplumsal işlevini yerine getirebilmesi için hepimize büyük görev ve fedakârlık düşmektedir.

GERÇEK'in günlük çıkması gazeteyi yayınlayan arkadaşımıza büyük külfetler yüklemektedir. Bu nedenle onlara yardımcı olmak, karşılaşacakları zorlukların üstesinden gelmek için onlara el uzatmak tüm Partili kardeşlerimizin, sempatizanların ve böylesi bir yayının dolduracağı boşluğu kavrayan her yurtseverin görevidir. İşte bu nedenle GERÇEK'in günlüğe geçişinin ilk dönemlerinde tüm imkânlarımızı bu yayının emrine verebilmek amacıyla BIRLIK'in çıkışınd ara vermeyi yerinde buluyoruz.

Kuşkusuz GERÇEK'in ve BIRLIK'in işlevleri birbirinden farklıdır ve ayrı ayrı yayınlar olmalarının nedeni de budur. Ancak herkesin kolayca anlayacağı gibi geniş emekçi yığınların siyasete çok daha duyarlı olduğu önümüzdeki kısa dönemde ajitasyon görevi bir hayli ağır basmaktadır. Bu nedenle tüm çabaların GERÇEK'e yoğunlaştırılması önemli bir sakınca doğurmayacaktır. Kaldı ki GERÇEK orta sayfa yayınlarıyla bir ölçüde propaganda işlevini de yerine getirmeye çalışacaktır.

Bir daha işaret edelim ki, bu durum geçici olacaktır. BIRLIK, GERÇEK'in oturması için sürdürülecek destekleme görevi ve dönemi biter bitmez, ara verdiği yayınına yeniden devam edecektir. Tüm okurlarımızın da GERÇEK'e ellerinden gelen desteği sağlayacaklarına inanıyoruz.

BİRLİK

Vezirköprü İlçe Kongresi Yapıldı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Vezirköprü ilçe kongresi 7 Eylül tarihinde yapıldı. Kalabalık bir halk topluluğunun katıldığı TSİP Vezirköprü ilçe kongresinde konuşan Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Gürcan, Küçük Kurultay sonunda yayınlanan bildiride, «CHP'nin solculuğunun halkın özlemlerini gerçekleştirmeye yönelik olduğu» iddiasını eleştirmiş, CHP'nin iki yıla yakın icraatıyla halkın özlemlerinin taban tabana zıt olduğunu belirterek, «Halk Partisi'nin solculuğunun, sadece bu demagojiyi ileri sürenlerin kuruntusu olduğunu» söyledi.

Gürcan'ın konuya değgin sözleri şöyle:

«Küçük Kurultay bildirgesinde, 'CHP'nin demokratik sol tutumunun halkın özlemlerini gerçekleştirmeye yönelik bir sol tutum' olduğu iddia edilmektedir. Bu sözlerle CHP emekçi halkla açıkça alay etmektedir. İki yıla yakın süredir halkın özlemlerinin bir tekine çare bulamayan, aksine halk ne istemiyorsa onu halka reva gören CHP, seçimler öncesinden ne kadar demagojiye saparsa sapsın hak ettiği cevabı alacaktır.»

Gürcan sözlerine devamla emekçi halkın artık böylesi gerçek dışı iddialara kanmadığını belirterek şunları söylemiştir:

«CHP'nin solculuğu halkın özlemlerini gerçekleştirmeye yönelikmiş! Hemen sormak gerekir. Halk en zaruri ihtiyaçlarını karşılayamayacak kadar hayatın pahalılaşmasını mı özlemektedir? Yoksa, et, yağ, tüp gaz, akaryakıt kuyruklarında helâk olmaya mı? Halk işsizlikten ve gurbetçilikten iflahının kesilmesini mi özlemektedir? Faşist zorbalığa karşı etkili bir mücadele verilmesini özleyen halka CHP ne getirmiştir? Faşist cinayet yuvalarının faaliyetlerinin pervasızca sürdürmelerinde CHP'nin sorumluluk payı yok mudur? Halk ülkenin emperyalizme bağımlılığı daha da artsın, döviz darlığından ekonomi felce uğrasın mı istemektedir? Halkımız İMF ve benzeri uluslararası tekelci örgütleri çok mu sevmektedir?

Halkımız grev ertelenmelerinin mi, lokavtlara müsamaha gösterilmesini mi, grevli toplu sözleşmeli sendika hakkının daha da daraltılmasını mı, 141-142'nin devamını mı, sıkı yönetimleri mi, toplumsal anlaşmaları mı özlüyor?

Yirmi ayda CHP'nin getirdikleriyle halkın özlemleri taban tabana zıttır. CHP'nin yaptıklarının hemen tamamı emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin direktifleri doğrultusunda olmuştur. Bu nedenle CHP'nin solculuğu, sadece bu demagojiyi sürdürenlerin kuruntusudur. Emekçi halk soğanla sarmısağı karıştırmayacak kadar bilinç sahibidir.»

Boğazlıyan Toplantısı Yapıldı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Aydoğan Gezer 14 Ekim seçimlerinin Türkiye'de sol'un birliği yönünde değerlendirilmesi gerektiğini, sol'daki kısır çekişmelerin halk hareketine zarar verdiğini söyledi.

Aydoğan Gezer, TSİP'in Boğazlıyan'da düzenlediği toplantıda, önümüzdeki seçimlerin sosyalist güçlerin birliği açısından önem taşıdığını belirterek şunları söyledi:

«Türkiye Sosyalist İşçi Partisi daima sosyalistlerin birliğini ve sol'un birlikteliğini her türlü parti çıkarlarının üzerinde tutmuştur. Çünkü sömürü ve baskıya karşı birinci güvencemiz halk güçlerinin bütünleşmesinden geçer. Seçimlerde sol'un birliğini güçlendirerek kalıcı başarılar kazanmak görevimizdir.»

Sol'un işbirliği için çaba gösterdiklerini söyleyen Aydoğan Gezer, sözlerini şöyle sürdürdü:

«Seçimleri sol içindeki kısır çekişmelerin alanı gibi gören anlayışın karşısındayız. Başımızdaki olumsuzluklardan dolayı en geniş kapsamlı seçim işbirliği sağlanamamıştır. Fakat bu yıl da önemli adımlar atılmıştır. Partimiz devrimci-demokratlarla birlikte seçime girmektedir. Amacımız sol'un birliği yolundaki uğraşlarımızı seçim kampanyasında daha da etkinleştirmektir. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi halkımızın sol'da birlik isteklerini ve özlemlerini kararlıca savunmaktadır. Kamuoyuna onurla duyururuz ki, daha şimdiden önemli meyvalarını vermeye başlayan birlik politikası mutlaka başarıya ulaşacaktır.»

TSİP: «CHP'nin 'Sol Oylar Bölünmesin, Sloganı Samimiyetsiz Bir Politikadır»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Yürütme Kurulu Üyesi Ali Kar, gerçek sol'un güçlenmesinden rahatsız olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin oy istismarcılığı güttüğünü söyledi.

Ali Kar, özetle şöyle dedi:

«Ecevit iktidarının başarısızlığını sol'un başarısızlığı gibi göstermek Milliyetçi Cephe'nin demagojisidir. Hükümet solcu olduğu için değil, tam tersine, solcu olmadığı için iflasa sürüklenmiştir. Kendi vaadlerine sırt çevirip, halkı karşısına alan ve böylece solculuğu lafta kalan Cumhuriyet Halk Partisi, geniş kitle desteğini kaybettiğini gördüğü için, şimdi de «oylar bölünmesin» diyerek, seçmenleri yeniden yanıltmak çabasındadır.

«Sosyal demokrat liderler Türkiye Sosyalist İşçi hareketinin geliştiğini, halk güçlerinin genel devrimci-demokratik mücadelesinin yükseldiğini görmekte ve bu gelişimin seçimlerde oylara yansıyacağını bilmektedirler. Faşizm tehlikesine karşı oyların parçalanacağını söyleyen Cumhuriyet Halk Partisi samimiyetsiz bir taktik izlemektedir.

Faşizme karşı mücadelenin sosyalistler öncülüğünde verildiğini, sosyal demokrasininse faşistler önünde aciz kaldığını söyleyen Ali Kar, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin gerçek sol'un birliği yolundaki çalışmasının mutlaka başarıya ulaşacağını belirtti.

TSİP: «AP'nin Kabaran İktidar İştahına Karşı Mücadele Tüm İlericilerin Görevidir»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi Ali Kar, CHP'nin başarısızlığı karşısında AP'nin iştahlandığını ve halkı yeniden aldatmak için çeşitli yollara başvurduğunu söyledi.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Aydın il örgütünce düzenlenen toplantıda konuşan Ali Kar özetle şunları söyledi:

«Halkımız AP'yi çok iyi tanımaktadır. Türkiye'de sömürünün, zulmün, pahalılığın, işsizliğin, sınıfsal ve ulusal baskıların baş suçlularından olan Demirel ve partisi, şimdi halkımızın haklı şikâyetlerini kendi gerici emelleri için istismar etmek sevdasındadır. Kendisi İMF'nin kuklası olan AP'nin İMF'ye teslim olan CHP'yi eleştirmeye hakkı yoktur. Kendisi şovenizmin şampiyonluğunu yapan Demirel'in şimdi sureti haktan gözükerek Doğu ve Güneydoğu'yu savunması ikiyüzlülüktür.

CHP'nin umut olmadığı gerçeği artık geniş kitleler tarafından görülmektedir. Ama bu kitlelerin AP'ye yöneleceği anlamına gelmemelidir. Halkın sosyal demokrasiden sönen umutlarını, Demirel ve partisi gibi gerici, sömürücü ve tahakkümcü bir partinin peşine takmamak tüm sosyalist ve ilerici güçlerin seçimlerdeki görevidir.»

«Halkımızın Demirel ve Türkeş gibilerinin faşist Şili cuntasına alkış tuttuklarını unutmamıştır. Demirel, Ecevit hükümetini Allende yönetimine benzeterek gözdağı vermeye yeltenmiştir. Solcu olmayan bugünkü hükümetin başarısızlığını sol'un başarısızlığı gibi gösteren Demirel ve ortaklarının kabaran iktidar iştahlarına kararlıca direnmek görevimizdir.»

«Türkiye'deki kısıtlı demokrasiye bile tahammül edemeyenler Şili benzeri bir diktayı özlemektedirler. Sosyalist ve ulusal demokratik uyanışı geriletmek isteyenlere geçit vermeyeceğiz. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi olarak, faşizme, gericiliğe, her türlü sınıfsal ve ulusal baskıya karşı demokratik güçlerin birliğini öngörüyoruz. İnsan haklarının büsbütün yokedilmesini önlemek için birleşik mücadele şarttır.»

Ali Kar, «Türkiye'de faşist teröre karşı mücadele eden demokratik güçlerin, faşist diktaya karşı savaşan Şili halkıyla dayanışma içinde olduklarını» sözlerine ekledi.

Seçimler ve Sol Güçlerin Birliği

Seçimlere bir aydan az bir zaman kaldı. Seçimlere yönelik sosyalist siyasi ajitasyon ve propoganda çalışmalarımız, daha şimdiden uç veren ve gittikçe yoğunlaşan baskılar altında geçiyor.

Egemen güçler artık sandıksal demokrasinin asgari kurallarına bile önem vermediklerini, her ne pahasına olursa olsun, seçim sonuçlarının kendi çıkarlarını güvenceye kavuşturacak bir siyasal formüle hayat vermesi gerektiğini dile getiriyorlar. Siyasal çalışmalarımızın önündeki «resmi» engellerin çoğunluğu bu hesaptan doğuyor.

Burjuva siyasal güçlerin etki alanlarında önemli değişiklikler olmuştur. Bunların başında, sosyal demokrasinin kaybettiği kitle desteği gelmektedir. CHP'den uzaklaşan emekçi kitlelerin bugünkü yönelimi daha sol politikalaradır.

CHP'den uzaklaşan kesimlerin bir kısmı, ileri siyasi bilinç düzeyine ulaşmış bulundukları için zaten sosyalizme kazanılmış kesimi oluşturmaktadır. Siyasi ajitasyonun bu kesimlere göstermesi gereken, sosyalist hareketimizin ve bir bütün olarak sol güçlerin, seçimlerden, derlenip toparlanmanın zorlayıcı sonuçlarını elde etmelerine katkıda bulunabilecekleri olmalıdır. Başka bir ifadeyle, zaten sosyalizmin sempatizanı haline gelmiş ileri emekçi kesimlerin tercihleri, sol güçlerin birliğini sağlayacak politikaların güçlendirilmesine yardımcı olmak doğrultusunda biçimlenmelidir.

Esas görev, CHP'den uzaklaştığı halde, güvenilir bir alternatif göremediği için sola sempatisini yeterince geliştirememiş olan geniş kesimlerin sosyalizme kazanılmasıdır. Genel olarak bir umutsuzluk dönemine girmiş olan bu kesimlerde hakim eğilim, sandık başına gitmemek ve burjuva partilerini bu yoldan protesto etmektir.

CHP'den uzaklaşıpta sola gelemiyen ve genel bir umutsuzluk dönemine giren kesimlerin bu tutumlarının başlıca sebebi solun bölünmüşlüğüdür. Bu kesimlere güven verecek, onları daha sol politikaların ekseni etrafında toplayacak olan siyasal faktör sol güçlerin birliği olabilir.

Bu durumu genel bir çıkışsızlık hali olarak algılayanlara, solun geleceğini belirliyecek olan dinamikler gösterilebildiği takdirde, bunları sol politikalara çekmek, sosyalizmin destekçileri ve fiili savaşçıları düzeyine yükselmelerini sağlamak mümkün olabilir. Siyasal çalışmalarımız, bu soruna açıklık kazandıracak ve sol güçlerin tek umut olduğundan başka, solun geleceğini tayin edecek birlikçi dinamikleri de bu kesimlere gösterecektir.

Seçimlerde solun işbirliğini gerçekleştirmek için Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin gösterdiği çabalar, çözümü en ileri noktada somutlayabilmek için oldu. Dünyanın hemen bütün ülkelerinde seçimler, sol güçlerin birliği yönünde değerlendirilmiş, işçi sınıfı partileri buna gereken değeri biçmişlerdir. Eğer seçimler «sandıksal bir olay» olarak değerlendirilmiyor ve mücadele bu alanla sınırlı görülmüyorsa, sosyalistlerin ve topyekün demokrasi güçlerinin, bütün etkinliklerini tek bir noktaya yığmak istemeleri doğaldır ve bundan önemli yararlar elde edilebilir.

İşte Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, bilimsel sosyalist bakış açısının zorunlu bir uzantısı olarak, seçimlerde sol güçlerin birliğini ve ittifakını savundu. Kimileri, işbirliğinden ya da eylem birliğinden, kendi zaaflarının açığa çıkmasını anladığı için, bundan ısrarla kaçındı. Kaçınmakla kalmadı, işbirliğinin «zararlarını» anlatabilmek ve kendi tekbaşınalığını haklı gösterebilmek için, seçim çalışmalarına sarfettiği enerjiden daha fazlasını bunun için harcamak gereğini duydu!

Seçim işbirliğinden kaçanların kimileri «boykot» ya da «bağımsız adaylar» aracılığıyla politikasızlıklarını gizlemeyi tercih ettiler ve böylece, işbirliğine «kara çalanlarla» özde birleştiler. Burjuva reformizminin solda görmek istediği tablo, bunlar tarafından korunuyor. Seçimlerde solun işbirliğinden, hangi hesap ve kayguyla yan çizilmiş olursa olsun bu tutum son tahlilde ve objektif olarak burjuvazinin hesapları açısından belli bir «olumluluğa» hizmet ediyor.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin seçim işbirliği politikası, küçümsenmiyecek bir kabul gördü ve somut sonuçlar elde etti. Solun birliğini güçlendirmek için TSİP listelerinden seçimlere katılan «bağımsız» adaylar var. Bunlar, sosyalist hareketin örgütsel birliğinden, solun iş ve eylem birliğinden yana eğilim ve özlemleri mümkün olan engeniş biçimde temsil ediyorlar.

Ama bunun da ötesinde Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, sosyalistlerin kardeşliği ve mücadele birliği ilkesine uygun olarak seçim işbirliğini, ulusal demokratik güçleri kucaklayacak biçimde düşünmüş ve bu politikası, sevindirici bir siyasi olgunlukla karşılanmıştır. Devrimci-demokratik güçlere sağlanan seçim işbirliği, işçi sınıfı enternasyonalizminin gelişip güçlenmesine daha da katkıda bulunacak, hatta sosyalist ve sol güçlerin derlenip toparlanması yolunda *etkileyici* olacaktır.

İşte bu durum, solda aradığını henüz bulamamış olmanın umutsuzluğunu yaşıyan kesimlere, sol güçler içindeki esas dinamikleri göstermeye yeterlidir. Sınıflar mücadelesinin bugünü ve geleceği açısından topluca bakıldığında, kaybedenler seçim işbirliğinden *özenle* kaçınanlar olacaktır, kazananlar ise, s i y a s a l ç ı k ı ş y o l u n u g ö r e n l e r, görebilenler olacaktır. Seçimler bir yönüyle de bunu kanıtlayacaktır.

Seçimlere grupçu hesaplarının devamı için bir «can simidi» gibi sarılanların politik yanlışlığı bir yana, bir yanlışlığın onları sürükleyeceği olumsuzluklar daha şimdiden somutlanıyor.

Bunlardan bazıları, kitlelere siyasi iktidar hedefi göstermek için, kendi varlıklarını ve sınırlı güçlerini yeterli sayıyorlar. Kurtuluşun sosyalizmde olduğu gerçeğini, sosyalizmin yaygın ama dağınık güçlerini hesaba katmaksızın, «kurtuluş bendedir» formülüne indirgiyorlar. Kimileri de, geniş halk güçlerini parlamentoda bir bağımsız aday yoluyla *temsil etme* umudunu güçlendirmekte yarar görüyor.

Kitlelere siyasal iktidar hedefi gösterirken her şeyden önce inandırıcı olmak zorundayız. Bunun için güven vermek gerekir. Siyasi iktidar hedefini gözardı etmeksizin, güncel somut görevlerin içinde olmak gerekir. Emekçi sınıflara karşı görevlerini bir bütün olarak kavramış ve bunun gereğine uygun davranmış olanlar, siyasal ihtidar hedefi gösterirken, inandırıcı olabilirler.

TSİP'te aranması gereken budur. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, politikalarıyla, girişimleriyle ve kural haline gelmiş tutumlarıyla, bilimsel sosyalist sorumluluğunun hesabını verecek durumdadır. İşbirliğinden kaçanlar ise, dün olduğu gibi, bugün ve yarın, tutumlarını açıklamakta zorluk çekmeye mahkümdurlar. İşte bu nedenle;

Siyasi gericiliğin hesaplarını bozmak ve yeni bir MC formülüne geçit vermemek için,

Sosyal demokrasinin kitleleri oyalamasına, aldatıcı reformist politikalarına ve iflas etmiş tutumunda direnmesine hayır demek için,

Demokrasi güçleriyle demokrasi düşmanlarının bu kesin hesaplaşmasında demokrasi cephesini güçlendirmek için,

Solun birliğini güçlendirip, seçimler sonrasına, daha sağlıklı sol siyasal güçlerle ve politikalarla çıkabilmek için,

İşbirliklerinden kaçınanlar mahküm edilmeli, solun geleceğini tayin edecek dinamikleri mümkün olduğunca bir araya toplamış olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi seçimlerde desteklenmelidir.

KALA KALA

REMZİ ÇIĞ

Ecevit CHP Küçük Kurultayı'nın kapanışında yaptığı konuşmasında, kendi solundakilerle ilişki kuran CHP'lilerin cezalandırılmasını istemiş.

Ecevit aynı konuşmasında, DİSK'in CHP'ye karşı tutumundan yakınmış ve bu arada TÜRK-İŞ'in de hükümete karşı olumsuz tutumuna değinmiş.

CHP Genel Başkanı daha önce de, bir kısım toplum kesimlerini eleştirmiş ve düşmanca tutumunu açığa vurmuştu. Örneğin: yüksek ücret talep eden işçileri, tekelci sermaye ile işbirliği yapmakla suçlamıştı.

Şimdi bütün bunlardan çıkan sonuç ne olabilir?

Türk-İş ve DİSK Ecevit'in karşısındadırlar. Bütün işçiler yüksek ücret almak isterler ve bunun mücadelesi içindedirler. O halde işçi sınıfı ile sosyal demokrasi birbirine ters düşüyor.

CHP'nin solundakiler kimler olabilir? Bunlar bir kalemde sayarsak, sosyalist partiler, DİSK, TÖB-DER, TMMOB, TÜM-DER, TÜS-DER, vb. milyonlarca emekçiyi temsil eden demokratik kuruluşlar olabilir. Demek ki, Ecevit'e göre bu milyonlar karşıya alınmalı, onlarla işbirliği yapan CHP'liler cezalandırılmalıdır.

Başka kimler olabilir?

KÖY-KOOP olabilir. Milyonlarca küçük üretici'nin, yoksul köylünün çıkarlarının savunuculuğunu yapan Köy-Koop, CHP'nin solunda yer almaktadır. O da karşıya alınmalıdır.

Aydınlar, sanatçılar vb. Bunlar da CHP'den daha soldadırlar. Bu kesimin sözcüleri konumundaki örgütler CHP'yi soldan eleştirmektedirler. Bunlar da karşıya alınırsa...

İşçiler, köylüler, memurlar, teknik elemanlar, aydınlar, sanatçılar... Bunların tümü CHP'nin karşısında yer alıyorlar. Bunlarla **ilişki** kurulamaz.

Peki kimlerle ilişki kurulabilir?

Bu saydığımız kesimlerin dışında kala kala kim kalıyorsa, onunla.

Evet, CHP hem de bazı seçim kaygularıyla «daha ihtiyatlı» konuşmak zorunda olduğu bir zamanda bile böyle düşünüyor ve düşündüğü gibi konuşuyor.

Tekelcilerle yatanın şaşı kalkması doğaldır. Yirmi aydan beri tek içli dışlı olduğu kesim olan tekelcilerin tutumu, niyeti ve hatta dili, CHP'yi oldukça koşullandırmış bulunmaktadır.

Bu temel üzerine inşa edilecek bir seçim politikası hangi biçimi alabilir?

Hangi biçimi alırsa alsın, sosyal demokrasinin seçim politikaları bu yüzbinleri etkilemiyecektir. Çünkü onlar, CHP'nin karşısında olarak dinleyeceklerdir, izliyeceklerdir bu politikaları.

Öte yandan sermayenin sözcüleri, seçimlere bir ay kalmış olmasına rağmen, CHP'nin bir «seçim ekonomisi» uygulamasına girmesinden korktuklarını söylüyorlar. Ne olurmuş böyle olursa.

Enflasyon yavaşlayıp, belli bir ucuzluk ve piyasada mal bolluğu olurmuş. Yani emekçiler, bu politik hesap sayesinde bir nefes alırlarmış.

Sermayenin bu korkusu, yukarıda anlattıklarımızdan sonra, temelsiz bir korku değil mi?

Sosyal demokrasiye kala kala tekelciler kalmıştır.

Seçimlere doğru da, seçimlerden sonra da, tepe tepe kullanabilir!

Sıkıyönetimin Parti Çalışmalarını Engelleyici Keyfi Uygulamaları Sürüyor

- **ARALARINDA TSİP MERKEZ YÖNETİCİLERİNİN DE BULUNDUĞU TOPLAM 12 KİŞİ SIKIYÖNETİM TARAFINDAN GÖZALTINA ALINDILAR.**

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Derik ilçe kongresine katılmak üzere Derik'e gitmekte olan TSİP GYK üyesi, Bölge Sekreteri ve Diyarbakır il Başkanı M. Ali Tan, DKB (Demokratik Kadın Birliği) Genel Başkanı Yıldız Kurtuluş, Diyarbakır İl Sekreteri Ercan Civelek ve Diyarbakır Merkez İlçe Başkanı Fahri Eryılmaz, İl yöneticisi Mehmet Yıldız, İl Onur Kurulu üyesi Mehmet Arın, Parti üyelerinden Hüseyin Bozan, M. Ali Hayta, Hasan Şahin ve taşıtta bulunan iki eğitim emekçisi ve taşıtın şoförü, göz altına aldılar. TSİP Merkez yayın organı Birlik gazetesi sayıları ve parti sloganları taşıyan pankartlar gasbedildi.

TSİP Diyarbakır Basın Bürosu toplam 12 partilinin hiçbir yasal gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınmasını, Derik ilçe kongresinin engellenmesini ve bölge halkı üzerinde yoğunlaştırılan baskıları kınayan bir açıklama yaptı.

İran'daki gelişmelerin ve bazı grupların eylemlerinin bahane edilerek tüm ulusal demokrat güçlerin ve TSİP'in çalışmalarının sıkıyönetim kuvvetlerince engellendiği belirtilen açıklama özetle şöyledir

«Egemen tekelci burjuvazi ve onun baskı güçlerinin emekçi halklarımız üzerinde sürdürdükleri baskılar yine tekelci burjuvazinin bir siyaseti olan Sosyal Demokrasinin eliyle hergün biraz daha dozu artırılarak sürdürülmektedir. Sosyal Demokrat ağırlıklı iktidarın işbaşına geldikten sonra faşist hareket karşısında sürekli gerilemiş, muhalefetteyken halkımıza verdiği sözleri unutarak meclislere sunduğu anti-demokratik yasalar, ve sonunda sıkıyönetim ilan ederek halklarımızın ulusal ve sosyal mücadelelerini boğmaya çalışmaktadır. Sosyal Demokrasi seçimlere de sıkıyönetim altında girerek işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist sesinin emekçi kitlelere ulaşmasını engellemeye çalışmaktadır. Sıkıyönetimin hiçbir parti çalışmasını sınırlamayacağı bizzat hükümet tarafından ilan edilirken, bunun emekçi halk hareketinin temsilcilerini sınırlamayacağı anlamına gelmediği son olaylarla bir kez daha kanıtlanmıştır. Partimizin bir ilçe kongresini bile engelleyen sıkıyönetimin seçim çalışmalarımızı da engelleyeceği açıktır.

Son olarak, İran Kürdistanında özgürlük için harekete geçen Kürtlerin mücadeleleri ve benzeri olaylar bahane edilerek bölgemiz halkı üzerinde militarist baskılar uygulanmaktadır. Bunun en son örneği; Enternasyonalist tavrı ile İşçilerin Birliği ve Halkların Kardeşliğini yüreklice savunan ve uğrunda mücadele veren partimize yöneltilen baskıdır.

Şimdi sıkıyönetimin partilerin siyasi çalışmalarını engellemeyeceğini ilan eden Sosyal Demokrat Ağırlıklı iktidarın bu sözünün gerçek olmayacağı açığa çıkmıştır. Partimizin baştan beri söylediği gibi sıkıyönetimin asıl hedefi emekçi halklarımızın mücadelesiyle elde ettiği demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamaktır. Bu kapsamda burjuva partilerinin çalışmalarını engellemeyecek olan sıkıyönetim sosyalist partilerin çalışmalarını engelleyecektir, engellemektedir.

Irkçı-Şoven Egemen tekelci burjuvazi bugünkü koşullarda Anti-Demokratizmi hergün biraz daha tırmandırmakta, ulusal demokratik mücadeleyi boğmaya yönelik baskıları hergün biraz daha artırmaktadır. Azgın sömürü isteğini tatmin etmek isteyen tekelciler bir tarafta halkımızın üzerine Milliyetçi Hareket eliyle saldırırken, diğer yandan değişik alternatiflerle, Güney Kore, Brezilya, vb. tipi rejimlerin arayışı içindedirler.

Böylesi bir ortamda, egemen güçlere karşı mücadelemizin başarılı olabilmesinin şartı; Halk güçlerinin birliğidir. Bu gerçeği göremeyenleri bir daha uyarıyoruz. Mevcut baskılardan yakınmak yetmez, gerçekten toplumsal kurtuluş için mücadele veriyorsak, Egemen güçlere karşı, başta sosyalist hareketin birliği olmak üzere en geniş kapsamlı mücadele birliklerini yani Halk Cephesini oluşturmak gerekmektedir. Egemen Güçlere karşı başarının halk güçlerinin birliğinden geçeceğini bir daha belirtirken biliyoruz ki, partimize yöneltilen baskılar bölge halkı üzerindeki baskıların bir parçasıdır.

Ancak egemen güçlerin en doğal insanlık haklarını bile gaspeden bu şoven politikaları emekçi halklarımızın mücadelelerini yenemiyecektir. Onların her baskı ve zulümleri karşısında mücadelemiz biraz daha bilenecektir.

Başta bölge halkı üzerindeki baskıları olmak üzere yönetici ve üye arkadaşlarımızın gözaltına alınmalarını şiddetle kınıyoruz.»

TSİP Yöneticilerinden Bir Grup Mazıdağı'nda Gözaltına Alındı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi Tektaş Ağaoğlu, partinin iki merkez yöneticisiyle bir milletvekili adayının ve Diyarbakır il yöneticilerinden bazılarının gerekçesiz olarak gözaltında bulundurulması üzerinde şunları söyledi:

«Derik ilçe kongresine giderken mesnetsiz keyfi gerekçelerle gözaltına alınan yönetici ve üyelerimiz, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığına gönderilmişlerdir. Aleyhte hiç bir suç unsuru ya da kanıtı bulunmadığı halde arkadaşlarımızın hâlâ gözaltında tutulmaları, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin siyasi çalışmalarına ve seçim faaliyetine uygulanan bir baskıdır.»

Sıkıyönetim uygulamalarında «birinci derecede Başbakan Ecevit'in sorumlu olduğunu söyleyen Tektaş Ağaoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü:

«Demokrasi vaadederek iktidara gelen Hark Partisi, demokrasiye her geçen gün daha ters düşmektedir. Özgürlüklerin eksiksiz bir bütün halinde savunulması ve insan haklarına sahip çıkılması sosyal demokrat yöneticileri rahatsız etmektedir. Ayrıca, seçim illerinden olan Mardin'de Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne yönelen geniş halk desteği Halk Partisi'nin özel tepkisini çekmiştir. Partimizin özellikle böylesi baskılarla karşılaşması anti-demokratik emellerin ve çok yönlü siyasi hesapların bir yansımasıdır.»

AP Demokrasi Düşmanıdır

TSİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi Ali Kar, AP'nin Anayasa değişikliğini öngören bildirisini eleştirdi, faşizme fidelik yapan AP'nin bu talebinin, onun demokrasi düşmanı gerçek yüzünü bir kez daha ortaya serdiğini belirterek, «Anayasa değişecekse AP'nin istediği gibi geriye doğru değil, halkın özlemleri doğrultusunda daha demokratlaştırılarak değiştirilecektir» dedi.

Ali Kar özetle şunları söyledi:

«Adalet Partisi seçim öncesinde yine Anayasa'yı değiştireceğini diline dolayarak demokrasi ve halk düşmanı politikasını bir kez daha açığa vurmuştur. 1961 Anayasası'nın sağladığı demokratik hak ve özgürlüklerden devamlı rahatsız olan Demirel ve benzerleri, emekçi halkın demokrasi mücadelesi karşısında ne zaman başları darda kalsa hemen kabahati Anayasa'da bulmuşlardır. 'Özgürlükçü demokrasi' şampiyonluğunu kimseye bırakmayan bu ikiyüzlüler Anayasa'yı değiştireceklerini söylerken hiç hicap duymamaktadır. Ama böylece onların demokratlıklarının nasıl sahte olduğunu bütün Türkiye görmektedir.

Anayasa değiştirilecekse AP'nin hayal ettiği gibi geriye doğru değil, tersine ileriye doğru daha demokratlaştırılmak için değiştirilecektir. Çünkü Anayasa'yı hazmedemeyenler 1961' den bu yana yaptıkları değişikliklerle Anayasa'nın sağladığı pek çok demokratik hak ve özgürlüklerde hatırı sayılır kısıtlamalar getirmişlerdir. Oysa bugün halkımızın ihtiyacı demokrasinin kısıtlanması değil, daha fazla demokratik hak ve özgürlüktür.

Faşizme fidelik yapan, faşist milliyetçi hareketi koltuğu altına alarak onun palazlanmasının ve ülke sathını kana boyamasının bir numaralı sorumlusu Demirel'i ve Partisi AP'yi halkımız iyi tanımıştır. Bu nedenle yeniden AP'nin yanıltmacalarına kanacak değildir. Demokrasi güçlerinin kararlı mücadelesi AP'nin gerici emellerinin gerçekleşmesini mümkün kılmayacaktır.»

Hür Teşebbüs'ün Teşebbüsleri!

Hür Teşebbüs Konseyi «seçim çalışmaları»na başladı! İş adamları seçimlerden arzuladıkları şekilde «güçlü» bir hükümetin çıkmasını istemektedirler.

İşadamlarımız bu umutlarını sadece seçimlere bağlama safdilliğini de göstermiyorlar. Başka «çalışmaları» da var. Arzuladıkları «güçlü» hükümete ulaşabilmek için çok yönlü bir faaliyet içindeler.

Hür teşebbüs konseyi bir açıklama yaparak, 30 Ağustos demeçlerinin kahramanlarını, sözlerini tutmaya çağırdılar. Belirttiler ki, bazı başların ezilmesi ya da ordunun yönetime el koyması görüşlerine aynen katılmaktadırlar.

30 Ağustos demeçleri, demeç olarak sadece bir eğilimi ya da niyeti yansıtmış olabilir. Bu demeçlerin ana fikrinin demeç, niyet veya özlem düzeyinde kalması, iş adamlarının içinde bulundukları koşullar müvacehesinde yeterli değil. Onlar, bu demeçlerin «kuvve'den fiile» geçirilmesini istiyorlar. Bunun için geç kalınmasından da yana değiller.

Çünkü iş adamlarımızın rahat nefes alabilmesi için tez elden şu demokrasi boğazlanmalı. Seçimler bunun şartlarını yaratabilir ya da yaratmayabilir. Bunun için tek umut seçimler olamaz. Ama seçimler de bir yoldur.

Şimdi, bir yandan bunun için «seçim çalışması» yapıyorlar, bir yandan da «seçim dışı» çalışmalarını yürütüyorlar. Önümüzdeki aylarda, toplu sözleşme görüşmelerinde yarım milyonu aşkın işçinin karşısına, «güçlü» hükümetlerin desteğini alarak çıkmak iş adamlarımızın yakın vadeli hedefidir. Uzun vadeli hedefleri ise, aksayan işlere kökten bir «çözüm» bulacak dirayetli iktidarın oluşturulmasıdır.

Hür Teşebbüs Konseyi'nin seçimlere yönelik çabası, sosyal-demokrasinin ve onunla birlikte bütün sol'un iflas ettiğini göstermek, buna kendisini ve kendisi gibi düşünenleri inandırmaktır. Bu düşüncelerin siyasal sözcülüğü ise MC partileri tarafından yapılıyor. Ecevit iş adamlarına bulup veremediği kadarıyla ekonomiyi «marksistleştirmiş» oluyor. Bulup verebildiği kadarıyla da, yeterli olamıyor, yaranamıyor. Özetle; CHP ile, sol'la bu iş hiç yürümüyor. Örnek ise; halkımızın —iş adamlarımız sayesinde— çektiği çile.

Örneğin; hükümet hür teşebbüs düşmanlığı yapmaktadır! İstanbul Ticaret Odası da gazetelere ilan verip, üyelerini «baskın»lara karşı «uyanık» olmaya çağırıyor. Ticaret Odası üyelerine özetle; «minareyi çalıyorsunuz, bari kılıfını tam olarak hazırlayın» diyor! Yoklukların sebebi hükümettir... soldur... ve kurtuluş ise...

Belli ki seçimler, sol ve sosyalist güçlerin karşısına geniş bir gerici cepheyi çıkaracak. Bu cephenin gerisinde, var güçleriyle çalışan hür teşebbüsçüler yerlerini alacak. Sosyal demokrasi, seçim sonrası geleceğini, bu tablonun içinde bir yere, ama tekelcileri karşıya almayan bir yere oturtmaya çalışacak.

TSİP: «Memurun Ağzına Bir Parmak Bal Çalınmak İsteniyor»

TSİP Gümüşhacıköy İlçe Kongresinde konuşan Merkez Yürütme Kurulu üyesi Veli Gürcan, memur yan ödeme katsayısının 6'ya çıkartılmasının dar gelirli memurlarla alay etmek olduğunu söyledi. Gürcan bu konuda özetle şunları söyledi:

«Yan ödeme katsayısının 6'ya çıkartılması, pahalılık cehenneminde bunalan memurla alay etmektir. Çünkü vergiden arta kalan üç beş kuruş, peynir fiyatlarındaki artışı bile karşılayamayacaktır.

Halk Partisi'nin hesabı seçim üzerinedir. Mart'ta çıkacak kararname seçimlere kadar bilerek savsaklanmıştır. Biriken farklar topluca ödenerek memurun ağzına oy hesabıyla, bir parmak bal çalınmak istenmektedir.

Adalet Partisi'nin ve benzerlerinin katsayı düşük tutuldu yaygaralarına kimse aldanmamaktadır. Çünkü 40 yılda memura sefaletten, horlanmadan, sürgün ve kıyımdan başkasını getirmeyen onlardır.

Memur göstermelik zamlar değil, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin yıllardır savunduğu, grevli toplu sözleşmeli sendika istiyor. Memurlara sendika hakkı tanıyacağına dair Uluslararası Çalışma Örgütü'nün bildirgesine imza atan Hükümet'ten hesap sormak memurun hakkıdır.

Adalet Partisi ve benzerlerini çoktan defterden silen dar gelirli memur, şimdi sendika vaadini yerine getirmeyen Halk Partisi'nin de kendini kurtaramayacağını görüyor. Yüzbinlerce dar gelirli memurun sosyalizme duyduğu derin sempatinin nedeni budur.»

TSİP: «İŞÇİ TALEPLERİNİ DESTEKLEMEK İÇİN TÜM İLERİCİ GÜÇLER İŞBİRLİĞİ YAPMALIDIR»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu, işverenlerin toplu sözleşmelerde işçilere ve sendikalara çok yönlü baskılar uyguladığını söyleyerek, tüm ilerici güçlerin işçileri desteklemesini istedi.

Yalçın Yusufoğlu bu konuda özetle şunları söyledi:

«İşverenler kendi yarattıkları bunalımın faturasını işçilere ödettirmek için işçi haklarına saldırıyorlar. Grev yasaklarına, lokavtlara, grev kırıcılığına başvuruyorlar. Faşist diktaya davetiye çıkartıyorlar. Sermayenin bu saldırısına karşı Türkiye Sosyalist İşçi Partisi olarak işçilerin birliğini, sendikaların dayanışmasını savunuyor ve tüm ilerici örgütleri acilen işbirliğine çağırıyoruz.»

Maden, Tekstil, Ulaştırma, Gıda sanayii ve benzeri işkollarında yüzbinlerce işçinin toplu sözleşme görüşmelerinin yapıldığını hatırlatan Yusufoğlu sözlerini şöyle sürdürdü:

«Emekçi halk mücadelesinde başarının yolu birlik ve bütünlük içinde davranmamızdan geçer. Halka karşı «böl-yönet» politikası güden para babalarının oyunlarını bozmak için her alanda güçlerimizi birleştirmeliyiz.

Çok iyi bilelim ki, halk düşmanı, işçi düşmanı sömürücüler bir avuçturlar. Bizse on milyonlarcayız. Şimdilik emekçilerin dağınıklığından yararlanan sömürücüler unutmasınlar ki, Türkiye Sosyalist İşçi hareketi bu geçici olumsuzluğu yakın zamanda aşacak ve tüm halk güçlerimizin birliğini mutlaka sağlayacaktır.»

«Demokratik Güçler Dikta Heveslerine Karşı Birleşmelidirler»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu yayınladığı bir bildiride, Türkiye'de son zamanlarda militarizm ve dikta heveslerinin seslerini yükselttiklerini, Hür Teşebbüs Konseyi adındaki merkezi işveren kuruluşunun anti-demokratik hükümet modellerini kışkırttığını, Türk-İş Kon federasyonunun da «güçlü hükümet» adı altında işveren isteklerine katıldığını söyledi ve «dikta heveslerine karşı kalıcı bir demokratik işbirliğinin ilk adımı olarak 14 Ekim seçimlerinde sol'un en geniş kapsamlı seçim bloku sağlanmalıdır» diye belirtti.

TSİP Merkez Yürütme Kurulu bildirisi özetle şöyledir:

«Halkın yükselen talepleri karşısında egemen güçler yeni yeni baskılar peşindedirler. Son zamanlarda dikta heveslerinin artması, «otoriter rejim» meraklılarının çoğalması boşuna değildir. Bu istekler son olarak, Hür Teşebbüs Konseyi adı verilen işveren kuruluşu tarafından dile getirilmiştir. Gene aynı şekilde tekelci sermayeye hizmet eden Türk-İş yöneticileri de «güçlü hükümet» adı altında benzer eğilimlerini ortaya koymuşlardır.

Türkiye'de büyük sermaye çevreleri direkt ya da dolaylı bir militarist dikta peşindedirler. Güney Kore, Brezilya gibi parlamenter görünümlü faşist bir rejimin Türkiye'ye egemen kılınması yolunda gayretler göze çarpmaktadır.

Öte yandan Cumhurbaşkanı Korutürk ülkede sınıf ayrımı güdülemeyeceğini söyleyerek demokrasiye ve yasalara aykırı beyanda bulunmuştur. Çünkü Türkiye'de sınıflar ve sınıf ayrımları vardır. Böyle olunca da bu sınıflar arasındaki mücadele kaçınılmazdır. Sınıf esasına dayalı ekonomik ya da politik örgütlenmelerin var olması demokrasinin en doğal gereği ve yurttaşların hakkıdır. Sınıf mücadelesini ve sınıflara dayalı örgütlenmeleri inkâr etmek hiç bir şekilde demokrasiyle bağdaşmaz.

Hür Teşebbüs Konseyi adındaki üst işveren kuruluşu Cumhurbaşkanı ile Genel Kurmay Başkanı'nın 30 Ağustos demeçlerini destekleyerek kendi niyetlerini ve kışkırtmalarını açığa koymuşlardır. Anti-demokratik hükümet formülleri doğrultusunda son zamanlarda giderek artan gayretler karşısında, bütün demokrasi güçleri somut hedefler etrafında ve demokratik mevzileri korumak, dikta heveslerini geriletmek yönünde işbirliği yapmalıdırlar. 14 Ekim seçimleri bu doğrultuda sol'un güçbirliği için önemli bir başlangıç olanağını vermektedir.

Partimiz, tüm ilerici güçlerin bir seçim bloku oluşturmaları için ısrarlı çabalarını sürdürmektedir. Bu yolda belli ve olumlu mesafeler katedilmiştir. Bu işbirliğinin tüm kapsamıyla gerçekleştirilmesi ve demokratik mücadeleyi kabul eden bütün ilerici güçleri kucaklaması için henüz vakit geçikmiş değildir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, gün cel planda sol'un seçim bloku için, daha uzun erimde ise faşizme ve her türlü siyasal gericiliğe karşı kalıcı bir güçbirliği için çağrısını yinelemeyi ve bu konuda her türlü görüşmeye hazır olduğunu bir kere daha belirtmeyi görev sayar.»

Kaynayan İran

Kanlı Şah diktatörlüğünün yıkılmasıyla sonuçlanan Şubat Devrimi'nden bu yana geçen 7 aylık sürenin ardından, İran kaynayan bir ülke görünümünde bugün. 25 yıllık diktatörlük sırasında ağır bir baskı altında tutulan ve Şah'a karşı yürütülen sıcak mücadele esnasında —deyim yerindeyse— «dondurulan» çeşitli toplumsal ve ulusal talepler arasındaki çelişkiler, bugün çeşitli görünümler altında ortaya çıkıyor. İran'ın böylesi bir gelişmeye gebe olduğunu 7 ay öncesinden —hatta daha da öncesinden— kestirmek elbette mümkündü.

Her şeyden önce, emperyalizmin sonuna dek İran üzerindeki hesaplarından vazgeçmeyeceği ve farklı biçimler altında da olsa etkinliğini sürdürebilmenin koşullarını yaratmaya çalışacağı açıktı. Çünkü, Şubat Devrimiyle emperyalizm esaslı bir darbe yemişti. İran halkının mücadelesi, Pehlevi diktatörlüğünü alaşağı ederken, ABD emperyalizmi en ciddi yenilgilerinden birine uğramıştı. Esas olarak İran'a dayalı olan ABD emperyalizminin Ortadoğu stratejisi, Şah'ın tahtıyla birlikte çöküyordu.

Devrimi takiben Tahran'ın anti-emperyalist girişimleri devam ediyordu. Daha ilk günlerde FKÖ tanınmış. İsrail'le olan tüm ilişkiler kesilmiş ve İsrail elçiliğinin binasına FKÖ'nün bayrağı çekilmişti. Açık bir şekilde FKÖ'nün yanında yer alan Tahran yönetimi, buna engel olan tüm eski anlaşmaları da feshetti. Böylelikle, Mısır-İsrail anlaşmasıyla güdülen emperyalist komplonun başarısızlığa uğramasında İran önemli bir rol oynamış oldu.

Tahran'ın CENTO'dan çekilmesi, bağlantısızlar hareketine katılması, ABD ve diğer bazı ülkelerle olan silah alımı anlaşmalarını diğer pek çok ikili anlaşmayla birlikte feshetmesi, İsrail ve Güney Afrika'ya petrol satışını kesinlikle durdurması... bütün bunlar İran halk hareketinin anti-emperyalist niteliğinin kanıtı olmuştur.

Bütün bu gelişmelerin, başta ABD olmak üzere emperyalist güçleri rahatsız etmesi ve telâşlandırması doğaldır. Bu rahatsızlıktan doğan emperyalist manevra, komplo ve saldırıları görmek için geçen 7 aylık süreye bir göz atmak yeterlidir. Emperyalizm bugün de İran üzerindeki oyunlarını sürdürmektedir. Emperyalizmin bu oyunlarının salt İran'la sınırlı kalmadığı da bir gerçek.

Kuşkusuz, İran'ın bugünkü iç durumu da emperyalizmin işini kolaylaştırmaktadır. İran'ın tam bir kaos içinde bocalaması pek çok nedene dayanmaktadır. Bunların başında, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Şah'ın alaşağı edilmesi esnasında birlikte hareket eden farklı toplumsal kesimler arasındaki çelişkilerin bugün su yüzüne çıkmış olması gelmektedir. Şah'a karşı mücadele farklı toplumsal sınıf ve tabakaları, ayrıca farklı ulusal ve dini güçleri biraraya getirmişti. Böylesi çeşitliliğe sahip olan ve üstelik güçlü ve tutarlı bir yönlendiricilikten yoksun bulunan geniş ittifak yelpazesinin, ortak hedefe ulaşıldıktan sonra, kendi içinde pek çok çatlamaya sahne olması kaçınılmazdı. Monarko-faşist dönemin her yönden kötü ve ağır mirası ve hâlâ daha bozguncu, karşı-devrimci çabalarını sürdüren Şah artıkları ve bunların yanısıra emperyalizmin çok yönlü oyunları, sözünü ettiğimiz ittifaklar yelpazesindeki çatlakları genişletip, azdırmaktadır.

Şah döneminden kalan miras, sosyo-ekonomik açıdan olduğu kadar ideolojik açıdan da ağırdı. Devrik diktatörün iddialarının aksine —ki bu iddialar emperyalist yayın organlarınca da doğru [illegible] edilip yayılmaktadır— İran, azgelişmiş, sanayileşmesi geri ve çok büyük oranda dışa bağımlı bir ekonomiye sahipti. Milyarlarca liralık petrol gelirleri, çok uluslu tekellerin kasalarını dolduruyor, geri kalanı ise Şah'ın militarist harcamalarını karşılıyordu.

Devrimin hemen ardından halk tabakalarının lehine alınan çeşitli önlemler şunlardı: Toprak dağıtımı, yoksul köylülere devlet yardımı, şirketlerde işten çıkartmaların yasaklanması, ücretlerin yükseltilmesi, kiraların indirilmesi, işsizlere aylık verilmesi, vb... Bu önlemlerle birlikte bankalar ve sanayiin büyük bir bölümü millileştirildi. Bu tür kararlar, elbette ki burjuvazinin kimi kesimlerini rahatsız ediyordu. Nitekim sermayenin bir bölümünün ekonomiyi baltalama girişimleri daha halk isyanı sürerken ortaya çıktı. Bunun yanısıra, çoğunluğu İran'lı olmayan teknisyen vb.'nin de kaçmaları nedeniyle, ekonomiyi rayına oturtma çabaları büyük zorluklarla karşılaştı.

İdeolojik planda da diktatörlük döneminin getirdiği sonuçlar farklı değildi. Şah'ın akıl almaz boyutlara varan baskıcı uygulamaları, adeta tüm politik yaşamı boğmuştu. Başta komünistler olmak üzere tüm halk güçleri üzerinde 25 yıl boyunca en ağır baskılar hüküm sürdü. Bu durum, Şah'a karşı mücadelede dinin katalizör rolü oynaması sonucunu doğurdu. Buysa, islâma dayalı Kom yönetimini diktatörlüğün alternatifi yapmaya yetti. Kom yönetiminin çağdaş gerçeklerle bağdaşması mümkün olmayan islâmi ilkelere dayalı uygulamaları ise, Devrim hareketinin açmazlarını peşisıra getirdi.

İran devriminin kazanımlarının geliştirilmesi ve pekiştirilmesi için, demokratikleşmenin vazgeçilmez bir koşul olduğu açıktır. Ancak Kom yönetiminin uygulamaları, bilindiği gibi son zamanlarda bunun tam tersi istikamettedir. TUDEH'in yayın organı Mardom başta olmak üzere bir çok halktan yana gazetenin yasaklanması, sendikaların kapatılması, kadınların toplumsal etkinliklerinin kısıtlanması, vb'nin yanısıra, özellikle ulusal demokratik haklara karşı takınılan olumsuz tavır ve bu tavrın Kürt halkına karşı girişilen tanklı-uçaklı saldırılara dek varması, vb. gelişmeler, değindiğimiz demokratikleşme evrimine tamamiyle ters düşmektedir. (Geçerken bir noktaya değinmekte yarar var. TUDEH'in yasaklandığına ilişkin resmi bir açıklama —geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi— henüz yapılmış değildir. Bu konuda gelen haberler çelişkilidir. Son haberlere göre, TUDEH binaları Genelkurmay başkanının emriyle mühürlenmiştir. Ancak, Kom yönetiminin TUDEH'in kapatılması yolunda bir kararı yoktur.)

Kom yönetiminin Kürt halkına karşı giriştiği saldırıyı geçen sayılarımızda geniş bir şekilde ele almıştık. Geçtiğimiz hafta içinde de bu saldırı boyutları büyüyerek sürdü. Şah'a karşı mücadeleye tüm İran halklarıyla birlikte katılan ve bu uğurda nice şehitler veren Kürt halkının meşru ulusal demokratik taleplerine kuvvete başvurarak karşı çıkan Kom yönetimi, sadece Kürt halkına karşı değil, İran'daki tüm uluslara ve azınlıklara karşı da objektif olarak aynı tavrı almış olmaktadır. Bu tavır, aynı zamanda bizzat İran Devriminin kazanımlarına da ağır bir darbe vurmuştur. Görüşmeyi kabul etmek yerine Kürdistan'a ordu gönderen Ayetullah Humeyni, ciddi bir sorumluluk altındadır. Unutmamak gerekir ki, emperyalizme bağlı İran gericiliği, bu tutumu tüm İran halklarına karşı kullanmaya hazırdır.

İran'ın geleceği sınıflar mücadelesi alanında belirlenecektir. Halk güçlerinin birliği, beraberliği hayati önemini artar örçülerde korumaktadır ve emekçilerden yana dönüşümlerin gerçekleşmesinin önkoşulu budur.

BAĞLANTISIZLAR HAREKETİ VE BAĞLANTISIZLIK

Bağlantısızlar Hareketi'nin 6. zirve toplantısı Havana'da yapıldı. Burjuva basın-yayın organları aracılığıyla zirvenin bir «anlaşmazlıklar» toplantısı olduğu görünümü yaratılmak üzere sarfedilen yoğun çabaya rağmen, hareketin anti-emperyalist niteliği bir kere daha açıkça gözler önüne serildi.

Anti-emperyalist niteliğinin gücüyledir ki, Bağlantısızlar Hareketi bugüne kadar hareketin heterojenliğinden üye ülkelerin farklı sosyal yapısından kaynaklanan birtakım anlaşmazlık noktalarının üstesinden gelebilmiştir. Elbette böylesine geniş bir hareket için kaçınılmaz olan uzlaşma yolları benimsenmiştir. Ancak ne olursa olsun Hareketin tüm üyeleri anti-emperyalist özü daha da pekiştirerek tam bir uyum ve dayanışmayı korumayı bilmişlerdir. Ve hiç şüphe yoktur ki bugün yeni üyeler Harekete katılmak talebinde bulunuyorsa, bunda Hareketin niteliğine daha başlangıcından damgasını vuran, emperyalist saldırganlığa, sömürgeciliğe, ırkçılığa karşı; barış ve uluslaraası ekonomik ilişkilerde eşitlik ve adalet için mücadele ilkeleri ve Hareketin bu doğrultudaki kazanımları temel etkendir.

Bağlantısızlar Hareketi'ni anti-emperyalist yolundan döndüremeyeceğini anlayan emperyalizm, bu defa Hareketin dünya ilerici, barış güçleri arasında etkin bir şekilde yeralmasını önleyebilmek amacıyla her yoldan saldırılarını yoğunlaştırmıştır. Uzunca bir süredir sürdürülen Bağlantısızlar Hareketi'nin emperyalist ve sosyalist ülkelerle eşit mesafeli ilişkiler kurması gerektiğini, «dünyanın iki büyük gücü» karşısında «tarafsız» olmalarını gerektiğini savunan «saf» bağlantısızlık teorileri başarı kazanamamış. oyunlar tutmamıştır.

Bağlantısızlar Hareketi üyeleri bağlantısızlığın iki sosyal sistemi dengelemek demek olmadığını bilmektedirler. Ve yine günümüz dünyasındaki çelişkinin, emperyalist propogandanın yaygara yaptığı gibi «zengin» ve «yoksul» uluslar arasındaki çelişki aldatmacası değil, emperyalizm ve sosyalizm arasındaki çelişki olduğunu bilmekte ve emperyalizmin geri kalmış ülkelerin bu durumundan «zengin» ülkelerin —ki buna sosyalist ülkeleri de katmaktadırlar— sorumlu olduğu yolundaki propagandasını sosyalist ülkelerin ekonomik ve kültürel gelişkinliğinin ne ülke içinde emekçilerin sömürüsü, ne de sömürgeci saldırılarla, tekellerin doymak bilmez açgözlülüğü ile sağlanmadığını ve sosyalist ülkelerin gelişmekte olan ülkelere yardımının enternasyonalist duygu ve dayanışmadan başka bir temeli olmadığını vurgulayarak etkisiz kılmaktadırlar.

Bağlantısızlar Hareketi, uluslararası ilişkilerde gerçekten bağımsız ve yapıcı olmanın, sosyalist ülkelerle, dünya ilerici, barış güçleri ile dayanışmadan geçtiğini bilmektedir. Bu nedenledir ki, barış mücadelesinin kazanımların sağlamlaştırılması ve emperyalizme, sömürgeciliğe, ırkçılığa karşı mücadeleyi daha da güçlendirme gereğini, sosyalist ülkelerle dayanışma ve ilişkileri daha da pekiştirmeyle bütünleştirmektedirler.

KÜRDİSTAN DEMOKRAT PARTİSİ'NİN GÖRÜŞÜ

KDP Savaşa ve Baskılara Karşı

Kom yönetimince yasaklanan İran Kürdistan Partisi'nin halen Paris'te bulunan bir temsilcisi düzenlediği basın toplantısında partisinin görüşlerini açıkladı. Fransız Komünist Partisi Merkez Komite organı Hümanite'de yayınlanan basın toplantısıyla ilgili haber özetle şöyle:

İran ordu birliklerinin kentleri işgal edebileceğini, ancak bu durumda da Kürtlerin gerilla savaşını sürdüreceklerini söyleyen KDP temsilcisi daha sonra şunları söyledi:

Humeyni yönetiminin gerçekleştirdiği idamlar, tutuklamalar ve görüşmeleri reddetmesi, Kürt halkının bu yönetimden soğumasına yarıyor sadece.

KDP temsilcisinin belirttiğine göre Kürt halkı Pehlevi sülâlesine karşı eskiden beri mücadele vermiştir. 1956'da Şah'a karşı isyan etmiş, 1967 yılında da Mahabad ve Baneh kentlerinde 18 ay süren gerilla hare-

ketini gerçekleştirmiştir. Ve Şahlık dönemi boyunca Kürtler sürekli baskı altında kalmışlardır.

Zaferle sonuçlanan Şubat isyanından sonra Kürtler, ülkenin diğer bölgelerinde yapıldığı gibi, kendi bölgelerindeki tüm idari ve askeri merkezleri işgal etmiş, idari işleri yönetmek üzere, devrim komitelerini seçmişlerdir. Halk, gerek kendinin, gerekse sınırların güvenliği için silahlanmıştır. Tahran'ı kuşkulandıran da bu olmuşa benziyor. Nitekim, karışıklıklar ilk kez Mart'ta Sananjah'da çıktı ve sürüp gidiyor. Halen Mahabad bölgesinde, ordu kuvvetlerinin toplanmakta olduğunu belirten temsilci, daha kıyıcı olacak genel bir saldırıyı her an beklediklerini, yaklaşık bin Kürt militanın halen tutuklu bulunduğunu söyledi.

KDP'nin ayrılıkçı olmadığını, ulusal ve kültürel özerklik talebettiğini, Şah'ın ya da Başbakanı Şahpur Bahtiyar'ın İran'a geri dönüşüne kesinlikle karşı olduklarını vurgulayan yetkili, basın toplantısı sonunda şunları söyledi: «Eğer savaş devam ederse, İran'daki diğer ulusların hareketsiz kalacağı düşünülmemelidir. Ayrıca, ülkedeki diğer demokratik güçlere de baskı yapılıyor. Dolayısıyla, eğer demokratik özgürlükler hemen sağlanamazsa, tüm muhaliflerden oluşan bir cephe oluşturmak zorunlu olacaktır.»

KISA KISA

AMERİKAN HEYETİ POLİSARİO CEPHESİNDE

Amerikan Kongresi tarafından Batı Sahra hakkında bilgi almakla görevlendirilen bir heyet, geçen perşembe günü Batı Sahra'ya geldi ve Polisario Cephesi yöneticileriyle görüştü.

Temsilciler Meclisi Dışişleri Komisyonu üyesi Stephan Solarz başkanlığındaki heyet, daha önce de Fas, Moritanya ve Cezayir'i ziyaret etmişti.

HİNDİSTAN — CHARAN SİNGH VE SOL ARASINDA ANLAŞMA

Müstafi Başbakan Charan Singh, Hindistan'ın belli başlı beş sol kuruluşuyla anlaşmaya vardı. Anlaşmaya göre Aralık sonunda yapılacak erken seçimlerde her bölgede tek bir ortak aday konulacak.

Anlaşma, Hindistan Komünist Partisi, (Marksist) Komünist parti, İlerici Blok, Köylü ve Emekçiler Partisi ve Devrimci Sosyalist Parti temsilcileriyle, Singh'in başkanlığını yaptığı koalisyon arasında yapılan toplantı sonunda oluştu.

ABD — KOMÜNİST PARTİ 22. KONGRESİ SONUÇLANDI

Kuruluşunun 60. yıldönümünü kutlayan ABD Komünist Partisi'nin Detroit'te toplanan 22. Ulusal Kongresi, geçen pazar günü sonuçlandı. Genel Sekreter Gus Hall'ın hastalığı nedeniyle katılamadığı çalışmaların kapanış konuşmasını, Parti Merkez Komitesi üyesi Angela Davis yaptı. Angela Davis konuşmasında, Chrysler fabrikaları başta olmak üzere Amerikan otomobil sanayiinde çalışan işçilerin binlercesinin işten çıkarıldığını hatırlattı ve stratejik silahların sınırlanmasıyla ilgili SALT-2 anlaşmasının ABD senatosunca onaylanmasını istedi.

«Özgür» Dünyanın Esir Çocukları

Afrika, Asya, Latin Amerika ve hatta Avrupa'daki çeşitli ülkelerde 100 milyon çocuk, esirler gibi çalıştırılıyorlar. Tayland'da çocuklar, sırf boğaz tokluğuna çalıştırılan patronlara 80 dolara satılıyorlar. Günde 15 saat bonbon paketleniyorlar. Taiwan'da, kız çocuklar elbise ve elektronik alet yapan fabrikalarda günde 14 saat çalıştırılıyorlar. Hindistan'da, yaşları 8 ilâ 13 arasındaki onbinlerce çocuk, daracık ve kilometrelerce uzun galerilerden, kömür madeni çıkarıyorlar. Kolombiya'da çalışan çocuk sayısı, üç milyon. Bu çocukların çoğu da 280-300 m. derinlikte, havalandırması ve tahta iksası bile olmayan kömür galerilerinde, mum ışığında ve günde 8 saat süreyle kömür taşıyorlar.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin, geçen hafta Cenevre'de okuduğu rapordan birkaç alıntı böyle.

Çocukluklarını yaşayamayan, yaşamı yalnızca acılarıyla tanıyan, hiç de hesap dışı bırakılamayacak sayılara varan bu küçük insanların hepsi, modern «özgür» dünyada bulunuyorlar. Çocukların katlandıkları insanlık dışı acıları dolara dönüştürenler ise güçlü çokuluslu şirketler.

Kurt Waldheim'in raporu, Uluslararası Çalışma Bürosunun yayınladığı istatistiklere dayanıyor. Çocukların, bazan beş yaşından başlayarak madenlerde, atelyelerde ve 10 ilâ 14 saat arasında çalıştırıldıklarına işaret ediliyor. Kötü beslenen, ücret almayan ve bakımsız evlerde barınan çocuklar bunlar.

Hindistan'da 16,5 milyon çocuk, insanlık dışı koşullarda çalıştırılıyorlar. Örneğin kibrit fabrikalarında çoğu beş yaşında 28 bin çocuk sabahın üçünden akşamın yedisine kadar, yani tam 16 saat çalışıyorlar.

Fas ve Mısır'da, 7-12 yaş arası çocuklar halı atelyelerinde ve hiç bir ücret almaksızın çalışıyor. Ücret vermemenin gerekçesi de çıraklık öğreniyor olmaları!... 12 yaşına geldiklerinde ise yerlerine daha küçük yaştaki çocuklar alınıyor. Çünkü 12 yaşından itibaren ücret ödeme zorunluluğu var. Çalıştıkları yerler sağlığa aykırı, yeterince ışık ve ısıdan yoksun. Kötü beslenen bu çocukların çoğu, ciğer ve göz hastalıklarına tutuluyorlar.

Tayland'da Bangkok çevresinde bulunan küçük çaplı beşbin şirket, başlıca elemeği kaynağı olarak çocukları kullanıyor ve onlara hiçbir ücret ödemiyorlar.

Taiwan'da oyuncak ve elektronik sanayiinde çalışan çocuklar, minik hesap makinalarının tellerini bağlayıp, montajını yapıyorlar. Bu makinalar yabancı ülkelerde düşük fiyata satılıyor, ama parababalarına korkunç kârlar bırakıyor.

Buna karşılık, K. Waldheim'in raporunda belirtildiğine göre Salazar diktatörlüğünün devrilişinden bu yana Portekiz'de çocukların çalıştırılması tamamen ortadan kalkmış.

«Özgür» dünya çocukları, gerçekten özgür ülkelerin çocuklarıyla karşılaştırılırsa, mutlu çocukların oralarda olduğu gibi apaçık ortaya çıkar.

Örneğin Küba'da çocukların geleceği, tüm diğer Latin Amerika ülkelerine kıyasla tertemiz ve sevgiyle yoğrulmuştur; kantinler bedavadır; çocukların yüzde 100'ü okuma olanağına sahiptir; ırk ayırımı diye bir şey ise aslâ yoktur.

Nikâragua'da Ulusal Kongre binasının önündeki Başkent Devrim Meydanında düzenlenen 150.000 kişilik mitingten iki görüntü

Nikaragua'da Toprak Reformu Uygulamaları Başarılı Yolda

Somoza ve yakınlarına ait toprakların kamulaştırılmaya başlandığı tarih olan 19 Temmuz'dan bu yana, halkın oluşturduğu yerel ortak yönetimler inisiyatifi ele aldılar. Halk, en başta beslenme gereksinmelerini karşılamak için, sahiplerince terkedilen toprakları işlemeye koyuldu.

Kuzey sınırına yakın bölgelerde başlıca zenginlik ve döviz kaynağı olan pamuğun ekimi için mevsim geçikmiş olduğundan, onun yerine sebze ve tahıl ekimi için hızlandırılmış bir plan uygulanmaya başlandı. Böylece, en başta beslenme ve lojman sorunlarını çözmek gerekliliğini getiren hükümet programına da uyulmuş oldu.

Toprak reformunun uygulayıcısı durumundaki köylüler şöyle diyorlar: «Şimdiye kadar bizler sadece hakaret, kötü muamele, tehdit ve açlık görmüştük. Toprak sahiplerinin kendi silahlı muhafızları bile vardı. Köylü, bir şeye ihtiyacı olduğunu söylediği zaman hemen kovulurdu. Kırsal kesimdeki baskı, kentlerdekinden çok daha şiddetliydi. Şimdi ise bir sendika örgütlemek üzereyiz.»

Kurtarılan bölgelerden ilki olan Leon'da, toprakların yüzde 20-25'i Somoza ailesinindi. İlk iş olarak Zapata ve Okoton ovaları işgal edildi. Nitekim, bu bölgede Sandinista savaşçılarının büyük bir bölümünü tarım işçileri ve yoksul köylüler oluşturuyordu.

İsyan sırasında, ekim, hayvancılık vb. gibi çeşitli tarım sektörleri arasında teknik işbirliği kurulmuş ve gereksinmeleri karşılamak üzere bir planlama bürosu oluşturulmuştu. Bugün Ulusal Toprak Reformu Enstitüsü, bu ilk deneyleri, daha rasyonel temellere dayandırarak sürdürüyor.

Yeni hükümetin hedefi, tarımsal üretimde kollektif birimler yaratmak; tüm köylülerin reforma katılmasını sağlamak; köylü komiteleri, sivil savunma ve yetki komiteleri gibi organlar kurmak ve mevcutları da geliştirmek.

Yetkililer, program çerçevesinde çalışmanın zorunluluğunu ve her türlü aşırılıktan, aceleciilikten kaçınma gereğini ısrarla belirtiyorlar. Çünkü, diktatöre karşı verilen mücadeleye katılmış tüm toplumsal güçlere verilmiş sözler var ve bunlara saygılı olmak sözkonusu.

Toprak Reformu Bakanı'nın yaptığı açıklamaya göre yeni hükümet, toprak reformunu klasik bir şemaya göre yapmamaktadır. Ülkenin bugünkü gerçekleri olan ekonomik ve sosyo-politik koşullar gözönüne alınmaktadır.

Nikaragua'da işlenen toprakların latifundia biçiminde merkezileştirilmiş yapısı, toprak dağıtım ve kullanımını kolaylaştırıyor. Ancak bu toprakılar küçük parsellere ayrılmayıp, toprakta kollektif çalışma uygulanıyor. Toprak reformu planında belirlenen hedef, büyük devlet işletmelerinin kurulmasıdır. Böylece, işlenebilir toprakların yüzde 60'dan fazlası üzerinde Devletin doğrudan denetimi sağlanabilecektir.

Tarımda devlet üretim birimleri egemen kılınacak, ancak diğer üretim biçimleriyle yani, kooperatifler, küçük toprak mülkiyeti ve bazı büyük özel mülkiyetle birlikte varolacaktır. Bu büyük mülk sahipleri, Somozo'ya karşı savaşa katılmış kişilerdir. Tüm tarımsal üretim, hükümetin üretim planlarına göre düzenlenecektir.

Seçimler Solun Birli
Kitlelerin Olgunluğ

Türkiye'de toplumal gelişme, her geçen gün biraz daha sıcak biçimlere bürünüyor. Egemen siyasal güçler, içinde bulundukları açmazın çarelerini hangi yollardan gidermek amacında olduklarını sık sık dile getiriyorlar. Onlar için, demokrasinin boyu, sınıf mücadelesinin bugünkü koşullarına biraz uzun geliyor!

Siyasal gelişmelerin bu niteliği demokrasi güçleri için hayati bir önem taşıyor ve demokratik mücadeled ebir platform olarak gördüğümüz seçimler, bu yanıyla da bir kere daha önem kazanıyor.

Seçimlerden sol güçlerin başarıyla çıkması gerekir. Sosyalistlerin, sınıf mücadelesinin geneli içinde seçimlere sınırlı bir değer biçmeleriyle, bu sınırlı imkânı güncel görenlere bağlı olarak azami ölçüde kullanmaları gereğini birbirine karıştırıp yanlış sonuçlara varmak, özellikle bugünlerde kaçınmamız gereken bir sonuçtur. Kaldı ki, önümüzdeki seçimler sandıksal bir olay olmaktan ileri bir anlam taşımaktadır.

14 Ekim seçimlerinin bu niteliğini de ı̇ş k yanlarıyla bir kere daha irdelemekte yarar vardır.

CHP'DEN BAĞIMSIZLAŞMA SÜRECİ YAŞANIYOR

Hemen herkes, emekçi kitlelerin burjuva reformist akımlardan hızla uzaklaşmakta olduğu noktasında birleşiyor. CHP'nin pratik iflâsı bu süreci daha da hızlandırmıştır. Yığınların bu siyasi tecrübesi, sınıf mücadelesini daha ileri aşamalara ulaştırabilmemiz için elverişli koşullar yaratmaktadır. Çünkü kitleler, daha sol siyasi tercihlere bürünüyorlar. Dünyayı değiştirme iradelerini en ileri düzeyde somutlayabilecekleri siyasal düzlemlere yöneliyorlar.

CHP'den uzaklaşmakta olan yığınların sosyalist harekete kendiliğinden gelecekleri gibi bir bekleyiş içinde olunmamalıdır. Gerçi sosyalist ajitasyon ve propogandanın kitleler üzerinde belirli bir etkinliğinden sözedilebilir ve bu kapsamda, kitlelerin reformizmden uzaklaşmalarında sosyalist güçlerin payı hesaba katılabilir. Yani ileri emekçi unsurların bilinçli tercihlerini yapmakta oldukları söylenebilir. Ancak, en geniş emekçi çevrelerinin, siyasal eğitimlerinin henüz ilk basamaklarında olduğu, onlara, eğilimlerine uygun düşen politik açıların gösterilmesi gerektiği unutulmamalı, hatta esas itibarıyla, çalışmanın bu yanı önemsenmelidir.

Yığınların, kendi siyasal tecrübeleriyle reformizmden kopmaları sosyalist siyasetin başarısı için yetmez. Bu süreci, değerlendirmek için burjuva politikalarının bütün varyantlarıyla kendisi arasındaki kesin ayırım çizgilerini belirlemiş olan emekçi sınıf politikalarını, kitlelerin önünde somutlamak, bunu örgütsel hedeflerle mücehhez kılmak zorunludur.

Kısacası, CHP'den bağımsızlaşma sürecinin iki yanı vardır. Bir yanıyla sosyal demokrat reformculuğun bütün biçimlerinden fiilen kopma, öbür yanıyla da burjuva ideolojisinden kesin olarak bağımsızlaşma. Tek tek ileri emekçi unsurlar açısından zaten varolan bu bağımsızlaşmayı, toplam kitle açısından siyasal sıçrama düzeyine ulaştırmak gerekir.

SOL KENDİ DİNAMİĞİNİ KANITLAMALIDIR

Sosyal demokrasinin iflas etmiş olması, emekçi kitlelerin siyasi bilinçlerinde bir boşluğa, bir umutsuzluğa yol açmıştır. Çünkü onlar, zaten bir arayışın sonucu olarak sosyal demokrasiye umut bağlamış bulunuyorlardı. Emekçi kitlelerin gerici burjuva partilerinden kopup sola açılmalarının ilk basamağında, onları karşılıyan çoğu kez reformizm olmaktadır.

Bu nedenle sosyal demokrat reformizm, belli bir dönem kitleler için bir sol tercih ve umut olmuş, onları bir dönem oyalayabilmiştir.

Şimdi, böyle olmadığını gören kitlelerin sola kuşkuyla bakmalarını sağlamak için gerici burjuva propogandası hız kazanmıştır. CHP'nin şahsında, sol'un kurtuluş yolu olmadığı yığınlara anlatılmak ve gerici partilerin mihverinde yeniden toplanmaları sağlanmak isteniyor. Solu denediniz gördünüz, o halde umut Demirel'dir, MC'dir eğilimlerini güçlendirmeye çalışmaktadırlar.

Bu durumda sol güçlere düşen esas görev, *solun* CHP reformizminden farkını derin çizgiler halinde kitlelere gösterebilmek, solun, sosyalizmin tek umut olduğuna dair inançlarını korumalarını sağlamaktır.

Ne ki, kitleleri sosyal demokrasinin solundaki mevzilere çekebilmek için, bu mevzilerin güven verecek sağlamlıkta tahkim edilmiş olması gereklidir. Kitleler geleceklerinin güvenliğini buralarda görebilmeli, bunun mücadelesini bizim mevzilerimizde verebileceklerine inanmış olmalıdırlar.

Bunun ilk koşulu, sol güçlerin örgütlü birliğidir. Önümüzdeki seçimlerde kitlelerin karşısına birliğin gücünü somutlayarak çıkmak, sol ve sosyalist güçlerin başta gelen görevi olmaktadır. Hem kitlelere umut verebilmek için böyledir, hem de siyasal gelişmeleri emekçilerden yana etkileyecek bir seçim başarısına ulaşabilmk için böyledir. Siyasal mücadele alanında genel eğilimleri, eğilimler olmaktan çıkarıp olgular haline dönüştürecek olan etkiler, ancak güçlü siyasi hareketler olabilir. Mücadele hangi alana kayarsa kaysın, etkin bir güçle orada yer alınmadıkça, sonucu tayin etmek ya da etkin olmak olanağı yoktur.

Sol güçlerin siyasal yelpazede yeterince somutlanmamış olan potansiyel ağırlığından fiili bir etkinlik çıkarabilmek için önümüzdeki seçimleri azamî ölçüde kullanmak, ve buradan elde edilecek sonuçları mücadelenin daha ileri basamakları için kazanımlara dönüştürmek mümkündür ve zorunludur.

Sadece sol siyasi güçlerin birliği, kitlelerde yaratılmak istenen umutsuzluk tohumlarını çürütebilir ve onların siyasal bilinçlerindeki boşluğu doldurarak, sınıf mücadelesinin geleceğine damgasını vuran dinamikleri yaratabilir. Bu doğrultuda sol, kendisinin güvenilir bir dinamik olduğunu kanıtlamak zorundadır.

SOL NEYİ KANITLAMIŞTIR?,

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, solun kendi gücünü seçimlerde somutlamasının mümkün olduğundan hareket ederek seçimler öncesi politikalarını saptadı. Bunların başında, *tam bir seçim işbirliğinin* hayata geçirilmesi geliyordu. TSİP tüm sosyalist ve sol güçlere bu doğrultuda öneriler getirdi. Daha 16 Haziran'da TSİP, seçime katılma hakkını elde edemeyen güçlerin de seçimlerde temsil edilebileceğine işaret ediyor ve bunun için gereken esnekliği göstereceğini belirtiyordu.

Sol güçler kendi dinamiğini etkin biçimde ortaya koyacak koşullara sahip bulundukları için TSİP'in önerileri, somuttu, gerçekçiydi. Esas olan, varolan unsurların seçim bileşenini yaratmasıydı. Eğer seçimlere sandıksal bir olay gibi bakılmıyorsa, solun demokrasi mücadelesinin asgari müştereklerinde bir araya gelebilen unsurlarının seçim işbirliği içinde samimi ve kararlı olarak yer almalarını ummak herkesin hakkıdır.

TSİP'in, grupçu hesapları geçersiz kılmak için ısrarla takip ettiği seçim işbirliği politikası, kısmen başarılı olmuş, sol güçlerin birilğini arzulayan 10'u aşkın aday, TSİP listelerinde «bağımsız» adaylar olarak yer almak süretiyle, birlikçi politikayı destekleyen tutum içinde olmuşlardır.

TSİP'in seçim işbirliği doğrultusunda ve bu kapsamda attığı adımların *kısmi* başarılarından sözederken, bu kadarının bile ifade ettiği önem üzerinde ayrıca durulmalıdır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, seçim işbirliği politikasının boyutlarını, sadece demokratik hareketimizle sınırlı tutmamış, işçi sınıfı enternasyonalizminin ilkelerine uygun olarak, ulusal demokratik güçlere de işbirliği önerisinde bulunmuştur. Demokratik ve ulusal demokratik güçlerin işbirliğinin emekçi sınıf politikası açısından taşıdığı öneme işaret eden TSİP'in bu girişiminin elde ettiği sonuç, çok yönlü bir değer taşımaktadır.

Birincisi, salt seçim işbirliği kapsamlı olsa bile demokratik ve ulusal demokratik güçlerin, bir araya gelebileceklerinin kanıtlanmış olması, sınıf hareketimizin gelecekteki görevlere ilişkin perspektifini geliştirip güçlendirecektir. Böylesi bir ya-

ğini Güçlendirmeli
;unu Göstermelidir

kınlaşma, sol güçlerin birliği doğrultusundaki politikaların bundan sonra da ısrarla izlenmesi gereğine işaret eder.

Bundan başka, demokratik hareketimizin, ulusal taleplerle kendi taleplerini bütünleştirmesi, işçi sınıfı enternasyonalizmin bir gereğidir ve bu yöndeki engellerin üzerine cesaretle yürünmedikçe, emekçi sınıfların topyekün mücadelesini geliştirmenin mümkün olamıyacağı görülmüştür. TSİP'in işbirliği plitikasının ulusal demokratik güçlerce olumlu bulunması bunun kanıtı olduğu kadar, demokrasi mücadelesinin sosyal tabanını, güven temeli üzerinde geliştirecek ileri bir adımdır da. Böylece, sosyalistlerin kardeşliği mihverinde demokrasi mücadelesinin sınıf güçlerinin derlenip toparlanabileceği görüşü değerli bir kanıt bulmuş olmaktadır.

TSİP LİSTESİNDEKİ BAĞIMSIZ ADAYLAR İŞBİRLİĞİNİ SEMBOLİZE ETMELİDİR

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin listelerinden seçime katılan «bağımsız» ve *Devrimci-Demokrat* adaylar önemli bir *niteliğe* işaret etmektedir. Bu adaylar, gerek siyasal işbirliğini, gerekse solun güçbirliğini özleyenlerin, olumlu tutumlarının somutlanmasıdır. Yani, TSİP listesindeki «bağımsız» adaylar, sol adına ve doğrudan bağımsız adaylar olarak seçime katılanlardan farklı bir *niteliği* anlatmaktadır.

Bundan önceki sayılarımızda, seçimlere katılan bağımsız adayların, hangi yanlış anlayış ve tutumlara yaslandıklarını göstermiş ve bunun emekçiler açısından taşıdığı olumsuzluğa işaret etmiştik. Seçimleri boykot ya da bağımsız adaylarla «bağımsız» politikanın savunulması umudu, seçimlerden sol güçlerin mutlaka güçlü çıkmaları gereğini gözardı eden ve bunun siyasal güç ilişkileri üzerinde yaratacağı etkileri görmezlikten gelen anlayışlardan doğmuştur. Örgütlü siyasal mücadelenin gerektirdiği sorumluluk, seçim işbirliğinin mümkün olan bütün biçimlerinin denenmesini zorunlu kılarken bu yolun seçilmiş olması sol güçler açısından bir olumsuzluk olmuştur. Ve zaten bu tutum, tavırsızlığın kamufle edilmesinden başka bir şey değildir. Ancak seçimlerde takınılacak tutumla bu olumsuzluğun aşılması mümkün olabilir ve olmalıdır.

TSİP listesindeki «bağımsız» veya devrimci-demokrat adaylar, örgütlü siyasal mücadelenin önemini bilen, önümüzdeki seçimlerin sol güçler için taşıdığı öneme değer biçen, ve her şeyden çok, solun birliği doğrultusunda samimi ve cesur adımların atılabileceğini bizzat bu tutumlarıyla kanıtlayan kişiler ve örgütlerdir. Özetle söylemek gerekir ki, TSİP listesi bir bütün olarak, bu aşamada mümkün olan seçim işbirliğini ifade etmektedir.

SOLUN BİRLİĞİNİ GÜÇLENDİRMEK İÇİN

Solun kapsamlı bir işbirliğini gerçekçekleştirememiş olması ve adayların kesinleşmiş bulunduğu bu aşamada, işbirliği momentinin bu anlamda kaçırılmış olması, solda birliği güçlendirmek ve seçimleri bu yönde değerlendirmek için bütün imkânların kaçırıldığı anlamına gelmiyor. Nasıl ki, sayfalarımızda yayınladığımız TSİP aday listeleri, kısmi bir işbirliğini, ama bu aşamada mümkün olan en geniş kapsamlı işbirliğini ifade ediyor, seçimlerde takınılacak tutumla da işbirliğinden yana olmak ve birlikçi politikaları desteklemek olanağı var demektir. Bu sonuca TSİP'in merkez yayın organı bir gazetede varılıyor olması başkadır, eldeki verilerin birleştirilmesinden böyle bir sonucun çıkması başkadır. Solun birliğini kendi bünyesinde kısmen yansıtabilen TSİP listelerini seçimlerde desteklemek, grupçu tutumların mahkum edilmesi, seçimlerden sonraki döneme daha elverişli imkanlarla girilmesi demektir.

TSİP bu seçimlere *sandık başarısı* gibi sınırlı bir amaçla girmediğini, TSİP'e sağlanacak desteğin değil, işbirliğinin önemli olduğunu, öneri getirdiği siyasi gruplara veya kişilere ısrarla belirtti. Seçime katılma hakkını elde etmemiş siyasal grupların TSİP'i desteklemeleri olumlu bir tercihi yansıtır ama, bu grupların TSİP'le yapacakları *tam bir seçim işbirliği* sol güçlerin birliği yolunda ileri bir adımı anlatır. TSİP'in sürekli altını çizdiği kapsam bu olmuştur.

Bu durum, işbirliğinin bundan sonrası için uygulanabilecek ve yukarıda işaret ettiğimiz tek alternatifinin ne denli itibar edilmesi gereken bir yol olduğunu kanıtıdır. Seçimleri, sandık mazbatalarına geçecek rakam haneleriyle sınırlı, dar bir bakış açısından ele alan parlamentarist eğilimlerin bir kere daha iflasını göstermek, varolan dağınıklık ortamında kendi tuttuğu konumu mutlak görerek kendi hareketinin «birliğini» solun birliğiyle birbirine karıştıran politikaların çıkmazını bir kere daha kanıtlamak gerekir. Bu gereklilik, işbirliğini kısmen gerçekleştirip sembolize eden TSİP listelerinin desteklenmesini, olumlu tek alternatif haline getirmiştir.

GENEL VE ÖZEL GÖREVLERİMİZİ BİRLEŞTİRMELİYİZ

Buraya kadar anlattıklarımızdan şu sonuç çıkmaktadır: Demokrasi güçleri, seçimlerde, çok yanlı bir görevler bütünlüğü ile karşı karşıyadırlar. Bu görevlerin iki yönü var. Biri siyasi demokrasi için mücadeleyi seçim çemberinden başarıyla geçirmek, mücadelemizin ileri merhalelerine güçlendirerek taşımak. Öteki, seçimler dahil, mücadelenin her alanında sol güçlerin birliğini, etkin bir güç olarak ve sonuç alıcı bir biçimde örmek.

Genel görevimiz, siyasal güçler dengesini baskıcı rejim özlemlerine cevap verecek biçimde değiştirmeye çalışan güçlere bu seçimlerde *vize* vermemektir. Gerici siyasal güçler bütün silahlarını demokrasi güçlerinin sinir merkezlerine yöneltmiş durumdadırlar. Azgınlaştırılan şovenizm ve gericilik, siyasal ortamda geçit aramaktadır, gedik açmaya çalışmaktadır. Sisyal demokrasiyi dışlamaksızın mümkün olacak en gerici iktidar formüllerinden, askeri bir baskı rejimine kadar uzanan bütün alternatifler tekelcilerin gündemindedir. Hesaplar seçimlerde kitlelerin nabzının zayıf atmasına bağlanmıştır. Eğer sol siyasal tercihler seçimlerde yaygın olarak somutlanamazsa, şimdiden tezgahlanan oyunları sahnelemeleri için gerici güçlere elverişli olanaklar doğacaktır. İşte bunun için, sol güçler, bir bütün olarak kendi ağırlıklarını seçimlerde göze batırmak, bunu vakit geçirmeksizin, seçimler sonrası görevlere bağlamak zorundadırlar.

Bundan ayrı olmayan ve genel görevlerimizin üstesinden gelebilmemizi sağlayacak olan özel görevlerimiz, demokratik ve ulusal demokratik güçlerin iş, eylem ve örgütsel birliği yolunda adımlar atmak, derlenip toparlanan ve sürekli güçlenen bir emekçi sınıf dinamiğinin varlığını kanıtlamaktır. Seçim platformunda birlikçi politikaların kararlıca desteklenmesi yoluyla, «başına buyruk» tutumların mahküm edilip aşılması mümkün olacaktır.

Bu nedenle;

- Her alanda olduğu gibi, demokrası güçleriyle gericiliğin hesaplaşacağı seçim alanlarına da mümkün olan en geniş güçleri yığmak için,
- Siyasal kutuplaşmada egemen sınıfların karşısına birlikte ve örgütlü bir güç olarak çıkabilmek için,
- Seçimlerden uzak kalmanın, eylemsizliğe kılıf, politik mücadeleyi küçümsemek, kitleleri burjuva etkinlik alanına terketmek anlamına geldiğini göstermek için,
- Bağımsız adaylar açmazının, aslında politik bir açmazdan kaynaklandığını isbat edebilmek için,
- Parlamentarizm gözlüklerini gözlerinden çıkarmaya gönlü bir türlü yatmıyanları sınıf mücadelesinin öbür alanlarına çekebilmek için,
- Birliği sembolize eden TSİP politikalarını, güçlendirmek, sosyalist, demoktik ve ulusal demokratik güçlerin birliğine bu yoldan katkıda bulunmak için,
- Sınıf muharebelerinin gelecekteki alanlarına daha gelişkin deney ve araçlarla çıkabilmek için,
- Ve hepsinden önemlisi, Bağımsızlık Demokrasi-Barış ve Sosyalizm mücadelesinde kitlelerin giderek olgunlaştığını, dosta ve düşmana kanıtlamak için,

Görev başına!

DİSK 7. Bölge Temsilcilik Seçimi Yapıldı

DİSK 7. Bölge temsilcilik seçimi 2 Ağustos Pazar günü Büyük Samsun Oteli'nde delegelerin büyük çoğunluğunun katılımıyla yapıldı.

7. Bölge Temsilciliğini vekâleten yürüten Aydın Yeşilyurt'un kısa açış konuşmasından sonra divan seçimine geçildi. DİSK Örgütlenme Dairesi Başkanı Tuncer Kocamanoğlu, divan başkanlığına seçildi. Saygı duruşundan sonra tekrar söz alan Aydın Yeşilyurt, bölgede yapılan çalışmaları özetledi.

Konuşmasında, bölgedeki işçi sorunlarını, Türkiye işçi sınıfının sorunlarından ayrı değerlendirmenin olanaksız olduğunu belirten Aydın Yeşilyurt, daha sonra şöyle devam etti:

«Türkiye işçi sınıfı önünde duran engeller ve sorunlar ne ise, bölgemiz emekçileri de aynı engeller ve sorunlarla karşı karşıyadır. Ancak yine de bölgemizde; gerek sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin yaygınlaşması, gerekse diğer bölgelerde varolan hareketle kıyaslandığında, değinilmemiş bir takım sorunların varlığı ve büyük bir ihmalkârlığın doğurduğu geri bir yapıyla karşı karşıya bulunmaktayız.

«Göreve başladığım günler bağlı sendikalar arasında işçi sınıfı disiplin ve kollektif çalışma anlayışı ile bağdaşmayan, genel sınıf mücadelesinden yankılanan bir yığın talebi karşılamaktan yoksun ayrı, dağınık ve güçsüz bir yapıyla karşılaştım. Hatta bağlı sendikaların yöneticilerinin çoğunun birbirini tanımadıklarına tanık oldum. İşe önce buradan başlama zorunluğunu duyarak sendikalarımızı DİSK ilkeleri çerçevesinde biraraya getirmeye ve kollektif bir gücü oluşturmaya çaba gösterdim. Bu olumsuz durum bugün büyük ölçüde aşılmış bulunmaktadır. Bağlı Sendikalar arasındaki iş ve güç birliği, Türk-İş'e bağlı diğer ilerici sendika yöneticilerini de kapsar bir biçimde reorganize edilmeye başlanmıştır.

Ancak bu noktada çalışmalarımızı daha verimli kılabilmek için, birtakım sorunlarımızı ve olanak yoksunluklarımızı aşmak durumundayız. Bunun için başta merkez yürütmemiz olarak, bağlı sendikalarımızın mücadeleye katkılarına ihtiyacımız olduğunu belirtirim.»

Daha sonra bölgenin çeşitli sorunlarına değinen Yeşilyurt, tek tek işkollarının durumlarını özetledi. Konuşmasının sonunda güncel politik duruma değinen Aydın Yeşilyurt, anti-faşist güç ve eylem birliği çabalarının güçlendirilmesi gerektiğini belirterek, bölgede bu konudaki çalışmalarını daha da yoğunlaştıracaklarını söylemiştir.

Divan Başkanlığına bir mesaj lüğünde oluşturulan Demokratik Platform'a katılan tüm ilerici, devrimci, demokrat örgütlerin emperyalizme ve faşizme karşı yürütülen mücadelenin kampanyalar ve kitlesel eylemler aracılığı ile daha da etkinleştirilmesi, yurt düzeyinde yaygınlaştırılması için çalışmaların hızlandırılmasını içtenlikle destekler.

Bölgemizde de bu ortak platform çerçevesinde platforma katılan örgütlerin birimleriyle;

Faşist cinayetlerin sorumlusu olan,

— MHP, ÜGD, MİSK gibi örgütlerin dağıtılması ve yöneticilerinden hesap sorulmasını,

— Gizli faşist odakların, başta kontr-gerilla olmak üzere dağıtılmasını ve hesap sorulmasını,

— 15-16 Haziran kutlamaları dolayısıyle Diyarbakır'da sendikamız üyelerine işkence yapanlardan hesap sorulmasını,

— Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde ırkçı-milliyetçi baskıların kaldırılmasını,

Bu uğurda yığınsal eylemler örgütlendirilmesinin zorunlu» görüldüğü belirtilmektedir.

6 nolu kararda lokavtın 275 sayılı kanundan çıkartılması istenmekte ve son günlerde bazı işkollarında yogunlaşan lokavt ve tensikatlar kınanmaktadır. 7 nolu kararda önümüzdeki günlerde başlayacak olan metal ve tekstil işkollarındaki toplu iş sözleşmesi mücadelesinde DİSK'in ve tüm demokrasi güçlerinin tam desteğinin sağlanması gereği vurgulanmaktadır. Barış konusunda alınan 8 nolu karar ise şöyledir:

«Milyonlarca insanın öldürüldüğü 2. Dünya Savaşı'nın başlama tarihi olan 1 Eylül Birleşmiş Milletlerce Dünya Barış Günü olarak ilan edilmiştir.

Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bir parçası olan barış mücadelesinin en kararlı savunucusu işçi sınıfıdır.

Örgütümüz DİSK'i; bu sorumluluğunun bilincinde olarak,

— Başta NATO olmak üzere her türlü askeri pakttan çıkılması,

— Silahlanma harcamalarına son verilmesi,

— Orta Doğu'da gelişmekte olan Ulusal Kurtuluş hareketlerini ezmeye yönelik ABD emperyalizminin U-2 uçaklarının yurdumuz semalarından geçmemesi için;

Tüm dünya barış güçlerinin vermekte olduğu adil ve kalıcı bir barış mücadelesinin gerek tüm yurtta, gerekse bölge temsilciliğinin sınırları içerisinde desteklenmesinin konseyimizce karar altına alınmasını,

Ayrıca Ordu Belediyesi'nde çalışan Genel-İş üyesi 200 işçinin işleri gönderen TSİP Samsun İl Örgütü, mesajında sosyal demokrasinin faşist hareket karşısındaki uzlaşmacı tutumunu eleştirerek, faşizme karşı tüm demokrasi güçlerinin birliğinin mutlaka sağlanması gerektiğini vurguladı. Mesajda ayrıca işçi sınıfının sendikal birliğinin DİSK'te sağlanması gerektiği belirtildi.

Delegelerin konuşmalarından son ra çeşitli konularda kararlar alındı. İlk kararda, geçtiğimiz aylarda üyelikleri askıya alınan Maden-İş, Bank-Sen ve Bayseh Sendikaları ile ilgili olarak DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk'ün 17.7.1979 tarihinde yaptığı açıklamanın ve bu açıklamayı destekleyen 14 DİSK üyesi sendikanın açıklamalarını, 7. Bölge konseyinin desteklediği belirtilerek, işçi sınıfının birliğinin DİSK çatısı altında sağlanabileceği, bunun aksi bir tavrın işçi sınıfına ihanet olacağı söylendi.

İkinci kararda TCK'nun 141 ve 142. maddelerinin kaldırılması istendi. İşçi sınıfının sendikal birliği konusunda alınan 3 nolu kararda ise, egemen güçlerin işçi sınıfı hareketini daha da bölmek için giriştikleri çabalardan sözedilerek şöyle denilmektedir:

«Bunun için ülkemizde İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ diye bir görevimiz vardır. İşçi sınıfı her zaman kendi sınıf birliğinden yana olmuştur ve DİSK'in varlığı, işçi sınıfımızın bu özleminin örgütsel güvencesi anlamına gelmektedir.

«Bu nedenle ülkemizde işçi hareketinin sendikal birliğinin ekseni DİSK'tir. İşçi sınıfı içindeki gerici-sarı sendikacılığının etkilerinin kırılması, sınıf sendikacılığı ilkelerinin egemen kılınması ve sınıf birliğinin DİSK çatısı altında gerçekleştirilmesi tarihi bir zorunluluk olmuştur.

«Bunun gereği olarak; DİSK'in örgütsel birliğini titizlikle korumayı ve güçlendirmeyi, sendikal hareketimiz içinde ayrılıklar yaratmak isteyen akımlara karşı mücadele etmeyi görev sayıyoruz. Buna ek olarak, TÜRK-İş içinde gericiliğin güçlenmemesi, sömürüye karşı işçi sınıfının mücadele birliğinin bozulmaması için çaba göstermemiz gerektiğini gözardı etmemeliyiz. Bu da, işçi sınıfımızın DİSK çatısı altında birliğin gerçekleştirme mücadelemizle DİSK, TÜRK-İŞ arasında, sınıfımızın çıkarları doğrultusunda iş ve eylem birliğinin kurulması yönündeki çabalarımızı birleştirmemizi gerektirir.»

Bölge temsilciliğinin pratik ihtiyaçlarıyla ilgili 4 nolu karardan sonra alınan 5 nolu kararda, faşist tehdite ve bu konuda işçi sınıfına ve DİSK'e düşen görevlere değinilerek, Bölge Konseyinin; «Bu gerçeklikten hareketle, daha önce DİSK'in öncülere son verilmesini kınayan ve bu işçilerle dayanışmanın dile getirildiği bir karar da oy birliğiyle alındı.

Daha sonra seçimlere geçildi. Seçimlere tek aday olarak katılan Aydın Yeşilyurt, 35 delegenin 30'unun oylarını alarak DİSK 7 Bölge temsilciliğine seçildi.

TSİP: Toplu Sözleşmelerde Sendikalar İşbirliği Yapmalıdır

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi Bülent Tuna «girilen toplu sözleşme döneminde işçilerin işverenlere karşı başarı kazanma şansının sendikaların dayanışmasından ve işbirliğinden geçtiğini» söyleyerek, bu konuda DISK'e ve tüm DISK sendikalarına önemli görevler düştüğünü belirtti.

Tuna demecinde şöyle dedi:

«Yarım milyona yaklaşan işçiyi doğrudan ilgilendiren toplu sözleşme dönemi tüm işçi sınıfımızın mücadelesi açısından güncel öneme sahiptir. Bugünkü ekonomik ve toplumsal bunalımın nedeni olan tekelci sermaye krizin yükünü işçilerin omuzuna yüklemek ve böylece onları daha çok sömürmek niyetindedir. Özellikle metal, tekstil, ulaşım ve gıda işkollarındaki toplu sözleşme görüşmelerinin ve muhtemel grevlerin başarıya ulaşması için işçilerin sınıf dayanışmasını kendi sendikal ve diğer örgütleri aracılığıyla gerçekleştirmek şarttır.

Bu amaçla DISK'e bağlı ilgili sendikalar başta olmak üzere tüm DISK sendikalarına ve DISK dışında kaldığı halde işçilerin dayanışmasına önem veren çeşitli demokratik sendikalara büyük görev düşmektedir. MESS adlı işveren kuruluşuna karşı Maden-İş üyesi işçilerin mücadelesi, Tekstil İşverenleri Sendikası'na karşı Tekstil Sendikası'nın sürmekte olan toplu sözleşme görüşmeleri işverenlerin kendi aralarında işbirliği yapmalarını getirmiştir. Ayrıca bu işkollarında Maden-İş ve Tekstil gibi sendikal örgütlenmelerin sarı sendikalara karşı yaptıkları yetki mücadeleleri de çok yanlı baskılara ve anti-demokratik uygulamalara uğramaktadır. Öte yandan hükümet demiryolları ve diğer bazı sektörlerdeki grevleri ısrarla yasaklamaktadır.

Bütün bu olumsuzlukların üstesinden gelmek için işçilerin en büyük silâhı birliktir. Sendikal işbirliğini ve dayanışmasını gerçekleştirmek için DISK başta olmak üzere işçi sınıfının bütün ileri güçlerine önemli sorumluluklar düşmektedir. Aynı şekilde kendileri işçi olmayan emekçilerin demokratik meslek örgütleri de tekelci sermayeye karşı işçi sendikalarıyla güçlü bir dayanışmayı göstermektedirler. Bu mücadeleler ancak bütün devrimci-demokratik sınıf güçlerimizin etkin bir beraberliğiyle kazanılabilir.»

TİP Kendi Olumsuzluğunun Sonuçlarından Korkmakta Haklıdır!

Yürüyüş dergisi yazarları «Niçin TİP?» sorusuna yıllar yılı olumlu bir karşılık bulamamanın telâşı içerisindeler. Yalnız önümüzdeki seçimde değil, sınıf mücadelesinin tüm alanlarında —sendikalarda, demokratik kitle örgütlerinde, fabrikalarda, ve kırlarda— «Niçin TİP?» diye sorup da olumlu cevap beklerken hep «Niçin TİP değil»in kanıtlarıyla karşılaştıkça umutsuzluğa kapılıyorlar. Umutsuzlukları arttıkça kendi içlerine kapanıyorlar, ve kendi kendilerine, «Niçin TİP»in gerekçelerini üretmeye koyuluyorlar. «Gerçek»leri ise gerçek duruma hiç mi hiç uymadığından, bu defa hırçınlaşıp kendileri dışında herkesi suçlamaya başlıyorlar. Bunun adına «bilimsel tespit» diyecek kadar da pervasız olabiliyorlar!

Bir ara bunu, genel başkanlarının ağzından, «Türkiye sosyalist hareketini bölünmüş göstermek burjuvazinin taktiğidir, bölünmüşlükten, dolayısıyla birleşme gereğinden söz edenler bilerek ya da bilmeyerek burjuvazinin adamlarıdır» diyerek dile getirdiler. Kendilerine gösterildi ki, burjuvazinin istediği sosyalist hareketin bölünmüş *gösterilmesi değil*, bölünmüş *olmasıdır*. Yani, bölünmüşlüğün idrakine varmakta olabildiğince gecikilmesidir. Zira bu, burjuvazinin ölümüne korktuğu sosyalistlerin birliğini geciktirmenin en kestirme yoludur. TİP yöneticileri ise —kendi tabanlarındaki çoğu militan unsurlarındaki görüşleri hilâfına —hareket bölünmemiştir diye tutturmakla, birlik sorununun âciliyetini gözardı etmekte, dolayısıyla bölünmüşlük olgusundan birleşme hedefine doğru sağlıklı adımlar atılmasını engelleyici bir tavır takınmaktadırlar. Burjuvazinin asıl işine gelen de budur. Çünkü o, hareketin birleşmesi yolunda olumlu gelişmeleri yokuşa sürmeyi işçi sınıfına karşı mücadelede gündeminin en başlarında tutmaktadır.

Ne var ki TİP siyasetinin sözcüsü Yürüyüş'ün yazarları, kendi varlık nedenlerini küçük dükkânlarıyla sınırlı ve özdeş gördüklerinden, o küçük dükkânın varlık nedenini sözde ispat için yeni yeni gerekçeler üretmeyi sürdürüyorlar. Bu defa, «Niçin TİP?» sorusuna olumlu cevap alabilmek için son umut olarak olanca gücüyle asıldıkları 14 Ekim seçimini vesile ederek olur olmaz suçlamamalara kalkışıyorlar. 3 Eylül tarihli Yürüyüş'ün başyağısında burjuvazinin seçimde solu birbirine düşürüp boy sırasına sokmayı hedeflediği, TİP dışında kalan herkesin —bu arada açık imalarla belirtilen TSİP'in de— burjuvazinin bu oyununa alet olduğu ileri sürülüyor.

Burjuvazinin bu seçimde de —her alanda olduğu gibi— solu birbirine düşürmek istediği doğru. Burjuvazinin bu oyununa alet olanların başında gelenler ise, TSİP'in seçim işbirliği dahil her türlü demokratik iş ve güç birliği önerilerini ısrarla ve inatla —hiç bir doğru ve dürüst gerekçe ileri süremeden— geri çeviren TİP yöneticileridir. Sınıf mücadelesinin her alanında «Niçin TİP?» sorusuna yıllar boyu aldıkları sürekli olumsuz cevap nedeniyle önümüzdeki seçimdeki boy sırasında ne yapıp edip öne geçerek, tek parmak boy farkıyla da olsa kendilerini «ispat» etmeyi varlık nedenleriyle özdeşleştirenler onlardır. TSİP'in seçimden aylar öncesinden beri ısrarla sürdürdüğü somut ve pratik işbirliği çabalarını sadece reddetmekle kalmayıp, üstelik sorumsuzca karalayarak, seçime giren iki bilimsel sosyalist partinin işbirliğinin yaratacağı yeni durumda bu partiler dışında da birlikçi tutumların güçlenmesini imkânsız hale getirenler, böylece seçimin (tam da burjuvazinin istediği gibi) sol açısından bir ölçüde bir iç kavga alanına çevrilmesine neden olanlar en başta onlardır.

Kendinden menkul «Biz işçi sınıfının partisiyiz» hayalleriyle her türlü işbirliğine ve birlikte eyleme ket vuranlar —ki işçi sınıfının partisi olmanın eylem birliğine yanaşmamanın gerekçesi yapıldığı nerede görülmüştür?— şimdi yavuz hırsız misali işi yaygaraya vuruyorlar. Boy sırasında ispatı vücut etmeyi hedefleyerek, boylarına başkalarının gölgesi düşebileceği endişesiyle küçük dükân rekabetçiliğini en aşırı uçlara vardıranlar kendileri değilmiş gibi, kendi işledikleri cürümlerle başkalarını suçlamaya kalkıyorlar. Pervasızlığın böylesine ne denirse, ağzı varan şöylesin!..

Bu suçlamaların gerçek nedeni bellidir: Oynadıkları seçim kumarının sonucu konusunda şimdiden içlerine şüphe düşmüş tür. Öte yandan tabanlarındaki birlikçi unsurlar da oynanan kumarın sorumluluğunu idrake başlamışlardır. Onun için şimdi Yürüyüş yazarları genel sosyalist ve demokratik kamuoyuna olduğu kadar, kendi tabanlarına karşı da savunuya geçmişlerdir. TİP yöneticilerinin sorumsuz davranışlarının sonuçlarını «izah»a yarayacağını umdukları sözde gerekçeler üretmektedirler.

Korkunun ecele faydası olmadığını göreceklerdir.

Sinemamızda Cesur Adımlar ve

SANSÜR DUVARI

Sinemamız son yıllarda ard arda cesur adımlar atmaktadır. Toplumsal sorunların derinlerdeki nedenlerine korkusuzca inmekte, en geniş kitleleri kucaklama olanağını, yöneldiği insanlara karşı sorumluluk bilinciyle değerlendirmeye çalışmaktadır. Çünkü kendini artık yalnızca bir endüstri olarak değil, daha çok sanatsal olanak düzeyinde kavramaktadır. Nitekim «korkusuz» nitelemesini de bu nedenle hak edebilmektedir.

Bu gelişme, daha en başta, «Yılanların Öcü, Karanlıkta Uyananlar, Susuz Yaz, Hudutların Kanunu» gibi münferit çıkışlar sırasında bile burjuvaziyi tedirgin etmiş, hışma uğramıştı. Çünkü burjuvazi, sinemanın bir endüstri olarak kalmasını, kâr amacıyle yatırım yapmasını ve bir sanat etkinliği olmaya asla özenmemesini özellikle istiyor, sağlamaya çalışıyor, cılız çıkışları da önce ekonomik, olmazsa siyasal baskılarla boğmaya veya sinsice yatıştırmaya yöneliyordu. Başından beri sansür olgusu da bu amaçla devredeydi.

Burjuvazi şunu iyi biliyordu: Sanat, özü gereği, kapitalist pazardaki «mal» niteliğini, kendisinin belirleyici özelliği haline getiremezdi. Eleştiri ve karşı çıkış, sanat olmanın önkoşuluydu. Bu nedenle sinema, kitleleri şartlandırma ve sorunlarının dışında tutma amacına yönelik bir endüstri olarak kalmalı, bütün büyüleyici gücünü bu yönde gerçekleştirmeliydi. Şehvet ve şiddet kışkırtıcılığıyla, duygu sömürüsüyle kitleleri oyalamalıydı.

Halkın duygularını okşayan ve üstelik alçaltan, eni konu da tutan bu tür ticari sinema örneklerinin karşısına bir sanatçı sorumluluğuyla dikilmek, elbette yürek işiydi; çünkü binbir ekonomik güçlükle yapacağın film, alıcı bulamayabilir, zevki alçaltılmış kitlelerce benimsenmeyebilir, daha da önemlisi, sansür duvarına çarparak paramparça olabilirdi. İşin içinde hapislerde yatmak da vardı; görünüşteki neden, halka karşı sorumluluk duyan bir sinema yapmak olmasa bile, bir neden bulunurdu!

Günümüzde sanatçının, gerçek sanatçının tedirginliği, kaçınılmaz olarak emekçi sınıfların düzene karşı tedirginliğinden, karşı koyuşlarından birşeyler alacak, etkilenecektir. İşte bu noktada, yani sanat olma niteliği ağır bastığı anda sinema, yüzyüze geldiği milyonlarca insanı etkileme olanağını da kazanacaktır. Düzenle arasında çelişkiler bulunan insanların sanata etkisi, sanatın da demokratik halk kültürü barikatlarında çarpışan bir silâh olmasını ve böylece kitlelerin bilincini dönüştürmede etkinlik kazanmasını getirecektir.

«Uygulamadaki sansür, herşeyden önce sanata karşı!» deniyor. Ya ne olacaktı? Sanatı hoş görüp siyaseti mi yasaklıyacaktı? Sanatı hâlâ entellektüeller için düşünenler, sorunu böyle anlayabilirler. Ama sanat, urbalarını çoktan değişmiş, en özelinden, en geneline hayatın, ve yani siyasetin gündemiyle içli dışlı olmuş, gericiliğe karşı amansız bir kültür kavgasının olanaklarıyla donanmıştır.

Şimdi sorun, bu, pratikte adım başı yüzleşilen olguyu bilince çıkarmaktır. 16. Antalya Sanat Şenliği Altın Portakal Film Yarışması'nın ertelenmesiyle sonuçlanan ve görünüşte sansürden, ama gerçekte politik şartlardan çıkan yüzkarası olay, «sanatsal özgürlüğe indirilen darbe» nitelemesiyle geçiştirilemez. Sansüre ve ekonomik baskılara rağmen cesur adımlar atmasını bilen genç sinema adamları ve bu işe tüm gönül verenler, işçi sınıfımızla, emekçi halkımızla, sorunun özünü kavramış tüm ilericilerle omuz omuza olmalı; zaten öyle olan bu sorunu, tam anlamıyla politik bir sorun haline getirmelidirler.

Sansür duvarını, genel demokrasi mücadelesinin, özgürlüklerin geliştirilmesi uğruna yürütülen siyasal mücadelenin karşısındaki gerici surların bir parçası olarak görmediğimiz sürece, yıkmak mümkün olmayacaktır. Tersine bu duvar, ayları, yılları alan emek birikimini toz duman etmekten geri durmayacaktır. Sonuçta, 17. Şenlik de şimdikinin tekrarı olmaktan çıkamayacaktır. Genç sinemacılarımız, kararlılıklarını, demokrasi güçleriyle bütünleşerek pekiştirme yönünde adımlar atacak yetenek ve bilinçteyseler, toz duman edilen sansür duvarı olacaktır.

KÖYLÜLÜĞÜN ÖZGÜRLEŞMESİNDEN BAĞIMSIZ BİR DEMOKRASİ DÜŞÜNÜLEMEZ

Türkiye'de işçi sınıfının demokratik görevleri arasında, üretici köylülüğün gerçek özgürlüğüne kavuşması önemli bir yer tutmaktadır. Yoksul köylülerin özgürleşmesi, işçi sınıfının asgari programının ana hedeflerinden biridir.

Köylülerin özgürleşmesinden kasıt, onların feodal boyunduruktan kurtulmalarıyla sınırlı değildir. Çünkü, kapitalizmin belirleyici bir gelişme düzeyine ulaştığı toplumda köylülüğün üzerindeki baskılar, feodal biçimleri de yer yer barındırmakla birlikte, esas itibariyle kapitalizmin baskıları olarak kurumlaşır. Köylülüğün özgürleşmesi, feodal kalıntılarla birlikte kapitalizmin ekonomik ve siyasal boyunduruğunun kırılmasını gerektirir.

Kapitalizmin gelişmesi, köylüler için nisbî ve tarihsel anlamda bir özgürleşmedir. Kırlara sokulan kapitalizm, oralarda feodal yapının yerine geçerken belli bir demokratikleşmeyi de beraberinde getirir. Yeni eğilimler ve örgütlenmeler yaratır ve bunun zorunlu sonucu olarak kırsal alanda sınıf mücadelesinin maddi temelleri güçlenir, sıcak biçimleri kızışır.

Ancak bu nisbi «demokratikleşme»yi karakterize eden bir diğer özellik, feodal baskı ve egemenliğin, yeni tekelci baskı ve egemenliğe terketmesidir. Kaldı ki, kırsal ilişkilerde kendiliğinden bir çözülme yaşanmışsa, bu eskinin baskı unsurlarının bir bölümünün, yeni durumda da konumlarını bazı değişikliklerle koruduklarını anlatır.

Türkiye'de Cumhuriyet tarihi bu gelişmeyle anılabilir. Kapitalizmin gelişmesi ve ekonomik ve siyasal egemenliğin **dar bir zümrenin tekeline** girmesi...

1940 yılında yüzde 76 olan köylü nüfus, 1975 yılında yüzde 58'e inmiştir. Faal nüfusun 1950 yıllarında yüzde 78 ini oluşturan köylülüğün, çalışan nüfus içindeki oranı 1975 yılında yüzde 40'ın da altına düşmüştür.

Bu veriler, sınıf mücadelesi açısından şehirlerin ve köylerin çehresinin büyük ölçüde değiştiğini ve konumu sürekli biçimde sarsılan kesimlerden birinin de, kırsal kesim olduğunu gösteriyor.

1950 yılında 28 bin km. olan karayolu uzunluğu 1975 yılında 70 bin km.'yi, bu yollarda yürüyen araç sayısı da 55 binden yola çıkarak 300 bini aşmıştır. 1945 yılında 1156 olan traktör sayısı, 1975 yılında 150 bini aşmış, traktörün girdiği toprak yüzdesi yüzde 1'den yüzde 40'a ulaşmıştır. 1940'larda 1500 ton olan sun'î gübre kullanımı, 1975 yıllarında 2 milyon tonun üstündedir. Makina, ilâç, ve modern tarım teknolojisinin kullanımında da aynı ölçülere varan yükselmeler olmuştur.

Bütün bunlar toprağın mülkiyetinde de niceliksel değişmelere işaret eder. Kırlardan şehirlere göç, veraset yoluyla bölüşüm ve satma şeklinde eldeki toprağın küçülmesi ve tükenmesi hızlı bir tempo izler. Hiç toprağı olmayan çiftçi aileler, kırsal kesim içinde, 1950 yıllarında yüzde 14.5 iken, kesin araştırmalar yapılmamış olmakla birlikte, bugün bu oran yüzde 35 dolaylarında tahmin edilmektedir.

Bu gelişmelerin kırsal nüfus üzerindeki etkileri, genel bir yoksullaşmadır.

Kapitalizm bütün bunları, geniş bir örgütlenme ağı kurarak gerçekleştiriyor. Toplumsal gelişmeyi kendi sınıf çıkarları doğrultusunda biçimlendirebilmek için gerekli olan araçları yaratıyor.

KÖYLÜLÜĞÜN DEMOKRATİK TALEPLERİ

Yoksul köylüler, sömürü ve baskının bütün biçimlerine, kapitalist gelişmenin kırlardaki olumsuz etkilerine karşı özgürlük talep ediyorlar. Onların demokratik istemleri yer yer feodal baskıları ve esas itibariyle de tekelci sömürü ve baskıyı hedef alıyor. Bu, başta işçi sınıfı olmak üzere, bütün emekçi kesimlerin de ortak amacıdır. Köylülüğün taleplerini gözetmiyen bir demokrasi mücadelesi sözkonusu edilemez.

Bunun için ilk hedef, yoksul ve topraksız köylülerin yaşama koşullarının iyileştirilmesi, bunun araçlarına kavuşturulması gerekir. Bu da, köklü bir toprak reformunun gerçekleştirilmesi, üretici köylülerin kendilerine yetecek miktarda toprağa ücretsiz olarak kavuşturulmasıdır. Toprağın adil paylaşımını ve kullanımını gerçekleştirecek şartların yaratılması yolunda, toprak reformu önemli bir adım olacaktır.

● Bu nedenle; tüm topraksız ve az topraklı köylülere ücretsiz ve yeteri kadar toprak verilmeli, mayınlı araziler, temizlenip, köylülere dağıtılmalıdır.

● Toprağa kavuşturulan köylüler, modern teknolojinin imkânlarından yararlandırılmalı, kredilerle desteklenmelidir.

● Üretimin köylüler yararına ve rasyonel biçimde artırılması için kollektif üretimin şartlarına özen geliştirilmeli, kooperatiflerin bu yöndeki işlevi ve etkinliği artırılmalıdır.

Köylülük kapitalizm altında ve burjuvazi tarafından egemen çıkarlara tabi kılınmak için örgütlendirilmektedir. Devletin kontrolünde, demokratik olmayan, çoğu gerici ve zengin köylülüğün denetimindeki kooperatifleşmeler, üreticiler üzerindeki sömürünün araçlarından biridir ve bunların çok yaygın bir etki alanı vardır.

● Tekelci sömürüye karşı köylülüğün mücadelesinde Demokratik Halk Kooperatifçiliğinin geliştirilmesi, desteklenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, bütün kooperatiflerin tek bir yasal düzenleme içinde toplanması ve demokratik bir statüye kavuşturulması gerekmektedir.

Geniş köylü kitlesi, bankaların uzandığı ölçüde bankalara, bunun yanında da tefecilere borçludur ve bu borçlar sürekli artmaktadır. Devletin kredi politikası bütünüyle köylüleri daha da bağımlılaştırmak yönünde işlemektedir.

● Üretici köylülere verilecek kredilerin düşük faiz ve uzun vade çerçevesinde azami elverişliliğe kavuşturulması, tefecilere olan borçlarının silinmesi ve tefeciliğin suç sayılarak yasaklanması zorunludur.

Tekelci sömürünün işleyiş biçimlerinden biri de, taban fiyat uygulamasında somutlanır. Devletin tekelleri gözeten ekonomi politikası, üretici köylülerin giderek yoksullaşmasının araçlarından biri olarak da taban fiyat mekanizmasını kullanmaktadır. Böylece, yoksul köylüler kadar orta köylülük de, tekelciler yararına daha geri ekonomik konumlara itilmiş olmaktadır.

● Taban fiyatlarının tesbiti bilimsel ve demokratik bir statüye kavuşturulmalı, fiyatların tesbitinde üretici köylü örgütlenmelerine, kooperatiflere etkinlik kazandırılmalıdır. Statü, taban fiyatları tesbitini, demokratik köylü hareketi ile, yani köylülerle, devlet arasında bir toplu sözleşme düzeni işleyişine kavuşturmayı gözetmelidir.

● Tarımda dışa bağımlılığın sonuçları, genel bir verim düşüklüğü, pahalı araçlar ve genel olarak maliyet yüksekliğidir. Bunun yükünü emekçi köylüler çekmektedir. Devlet hizmetleri, köylülük yararına üretimi artırmaya, teknik eleman ve bilginin sağlanmasına, üretimin bilimsel esaslara göre yönlendirilmesine hizmet edecek biçimde değiştirilip düzenlenmeli, üretimi geliştirecek dinamiklerin yine köylüler arasında geliştirilmesi için gerekli eğitim ve okullaşma sağlanmalıdır.

● Tarım işçilerini işçi sınıfının bütünlüğünden ayıran yasal engeller kaldırılmalı, tarımda ve sanayide çalışmayı tek bir iş kanunu düzenlemelidir.

Köylülüğün demokratik talepleri ayrıntıya giremiyeceğimiz kadar çok çeşitli unsurlar içeriyor.

Ancak bazılarını somutlayabileceğimiz bu talepler genellikle CHP reformizmi tarafından ve özellikle seçim platformunda istismar edilmektedir.

Gerici partilerin köylülere hiç bir şey vaadetmediği, sosyal demokrasinin vaadlerinin ise temelsiz ve geçiştirmeci olduğu artık anlaşılmış bulunmaktadır. Küçük mülkiyet özlemlerinin bile korunamadığı tekelci sömürü altında köylülük yaşamsal güvencesini ancak Demokratik Halk İktidarı programında bulabilir.

Siyasi ajitasyonumuz köylülere gerçek kurtuluşlarının, işçi sınıfı ile birlikte ve onun demokratik program çerçevesinde mümkün olacağını göstermeye ve inandırmaya hizmet etmelidir. Talepler, yerel faktörleri de içeren bir ayrıntı düzeyinde somutlanmalı, çözümleri, program hedeflerimiz içinde gösterilmelidir.

Memurların Gelişen Mücadelesi ve 14 Ekim

Son bir yıl içerisinde, özellikle dar gelirli «bordro mahkumları»nın reel ücretleri, sosyal demokrasi elinden gerçekleştirilen zamlar ve % 100 oranındaki «resmi» devalüasyonlar karşısında % 200 oranında geriledi. Buna karşın ekonomik kriz karşısında en fazla yaygarayı kopartan tekelcilerin ise, yine aynı süre içerisinde, öz sermayeleri kadar kâr sağladıklarını burjuva basını gizlemeye dahi gerek duymadı.

Ne var ki 14 Ekim seçimleri yaklaştığında 20 aylık icraatında emekçilerin taleplerine karşı duran CHP hükümeti, seçimlerin sonucunda iktidarının devamına olanak sağlamak için yine emekçilerin desteğine sığınmak zorunda kaldı. Bu amaçla muhalefette iken söz verip de iktidarında kulak asmadığı demokratik talepleri yeniden dile getirmeye bu yolda yeni vaadler vermeye başladı.

Sosyal demokrasi kendisini

iktidara getiren geniş emekçi yığınlarının yeniden desteğini sağlamak için bir yandan yeni imajlar ararken, bir yandan da «son kozunu» oynayarak bütün bir iktidar dönemi piyasada bulunmayan —piyasadan çekilen— mallar için geçici ve sunii bolluk yaratarak, eziyet çektirdiği kitlelere kendisini «affettirmek», en azından çekilen eziyetleri unutturmak çabası içinde görülüyor.

Sosyal demokrasinin bu çabalarından biri de; geçtiğimiz hafta içerisinde Bakanlar Kurulu'nun memur yanödemelerine esas olan katsayının 4'ten 6'ya çıkartılması oldu. Sosyal demokrasi bu zam yoluyla 1.5 milyona yaklaşan geniş dar gelirli memur kitlesinin yeniden desteğini kazanabileceğini hesaplıyor.

Ancak sosyal demokrat iktidar bu hesabında yanılıyor. Çünkü geniş memur kitlesi ve onun dinamik unsurları, bu zammın memur maaşlarında yaratacağı ortalama 140-150 liralık artışın gülünçlüğü bir yana bu iktidar döneminde en acil taleplerı karşısında gördükleri vurdumduymazlığın; sendika kurma hakkının tanınması bir yana, mevcut mesleki ve demokratik örgütlenmeleri üzerinde kurulan baskıların, engellerin nedenlerini artık çok iyi biliyorlar.

İşte bu yüzdendir ki dar gelirli geniş memur kesimi ve onun ilerici hareketi; günümüz koşullarında en düşük kiranın bile 3-4 bin lira, etin kilosunun 200-250 lira arasında olduğu, en basit bir ayakkabının bile fiatının 3 haneli olduğu bir dönemde, mevcut iktidara maaşlarına «sağlanan» 140 lira gibi gülünç bir artışı hiç yadırgamadılar. Yadırgamadılar çünkü; artık umutlarının sosyal demokrat iktidarlarda olmadığını bizzat yaşayarak öğrendiler.

2 yıllık sosyal demokrat iktidar şimdiye değin toplum kesiminin en hareketsiz kesimlerinden birini oluşturan geniş memur yığınlarının ekonomik demokratik hareketine bir anlamda, ivme kazandırdı. Yıllarca gerek üretim içerisindeki fonksiyonları ve gerekse sınıf karakterinden kaynaklanan mülkiyet tutkusu ile toplumsal yapı içerisinde tutucu olarak görülen ve ilerici demokrat harekete uzun yıllar ısınmayan memur yığınları, bir yandan tekelleşmenin getirdiği sosyal ve ekonomik çöküntü, bir yandan da demokrasi mücadelesinin çeşitlenerek yeni boyutlar kazanması ile artık kendine yeni bir yönelim vermesi, eski tutuculuğunu aşıp ilerici-demokrat hareket içerisinde yerini alması gerekiyordu.

Ve öyle de oldu. MC iktidarları ile demokratik harekete ısınmaya başlayan, dar gelirli memur hareketi, giderek daha ilerici ve daha yığınsal bir hareket olma durumuna geldi. Sosyal demokrasi gerçeğinin yaşanmasıyla birlikte de artık memur hareketinin arayış süreci de sona erdi. Bugün artık geniş memur hareketi demokrasi mücadelesi içerisinde mesleki ve demokratik örgütlenmesiyle yerini almış ve doğrultusunu saptamış bulunmaktadır.

İlerici memur hareketi, kurtuluşun işçi sınıfının ve diğer emekçi güçlerin de kurtuluşu olan sosyalizmde olduğunu ve bunun, işçi sınıfının öncülüğünde tüm halk güçlerinin katılacağı Demokratik Halk iktidarı mücadelesi ile gerçekleşebileceğinin bilincine erişmiş durumdadır.

Demokratik Memur hareketinin dinamik unsurları yaşam koşullarının iyileştirilebilmesinde 12 Mart faşizminin, güdüklüğüne bile tahammül edemeyip 1961 Anayasasından çıkartığı sendika kurma hakkının grevli ve toplu sözleşmeli şekilde alınabilmesinde, herkese olduğu gibi memurlara da siyasal çalışma yapbilme ve siyasal partilere üye olabilme özgürlüğünün kazanılabilmesinde dar gelirli memurların taleplerini en samimi ve ısrarlı savunucusu olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisine yönelmektediler.

14 EKİM SEÇİMLERİ VE GENÇLİK

Seçimlere yönelik siyasi ajitasyonumuzun önemli alanların dan biri de ülkemiz nüfusunun 10 milyona yakın bir bölümünü oluşturan ve halk güçlerinin en dinamik unsurları arasında bulunan geniş gençlik kitleleridir.

Seçim platformunun, işçi sınıfının bağımsız politikasının en yaygın bir şekilde kitlelere ulaştırılmasında ve demokrasi güçlerinin birliği yolunda, sağladığı olanakları en iyi bir şekilde değerlendirmek görevi, gençlik hareketinin politikleşmesini hızlandırıcı yönde sosyalist ve demokratik gençlik hareketinin birliği yolunda değerlendirilmesi görevini de birlikte yüklemektedir.

Hakim sınıfların birçok anti-demokratik engellemelerine rağmen gençlik, siyasal mücadelenin bütün alanlarında fiilen yer almakta, geniş gençlik yığınları hızla artan oranlarda halk güçleri saflarına katılmaktadır.

Bu anti-demokratik engellerin başında, —burjuva demokrasilerinde en temel hak ve özgür lüklerinden olan— seçme ve seçilme hakkını kısıtlayan yasalar gelmektedir. Bilindiği gibi ülkemizde 18 yaşa seçme 21 yaşa seçilme hakkı tanınmamaktadır. Daha önce MC partilerinin tanımadığı bu hakkı muhalefetteyken vadeden —ve programında da buna yer veren— CHP, iktidara geldiğinde bu vadini «unutmuş»!, cümle gericilerle el ele vererek, gençliğin başlıca siyasal taleplerinden biri olan *«18 Yaşa Oy Hakkı»* talebini askıya almıştır.

Sosyal Demokrasinin bu tavrında —eğer iktidara geldiğinden bu yana izlediği politikaları gözönünde bulundurulursa —şaşılacak bir yan yoktur.

Öteden beri Tekelcilerin talebi olan devrimci demokratik gençlik hareketini bastırma görevine soyunan sosyal demokrasi izlediği politikası ile gençliğin büyük tepkisini çekmektedir.

Gençliğin en politize kesimini oluşturan ve diğer gençlik kesimlerine oranla daha örgütlü bulunan öğrenci gençlik, bu niteliğiyle gericiliğin ve faşistlerin boy hedefi olmaktadır. Muhalefetteyken vadettiklerinin ak sine, okulları işgal eden, öğrenim özgürlüğünü can güvenliğini tehdit eden ülkücü-faşist katillerin üzerine cesaretle yürümek, faşist odakları kapatmak yerine, demokratik hakları askıya alan yeni «disiplin yönetmelikleri», «yasa tasarıları» hazırlayan soyal demokrasinin öğrenci gençliğe söyliyebileceği bir şey kalmamıştır.

Diğer gençlik kesimleri için de durum bundan pek farklı değildir.

Zaten çok ağır baskı ve sömürü koşularında yaşamlarını sürdüren genç işçilerin yaşam koşulları, —sosyal demokrasinin, tekelcilerin ekonomik bunalımlarını emekçilerin sırtından aşma politikasının sonucu—, giderek daha da ağırlaşmaktadır. Çırakların ekonomik ve demokratik haklarını güvence altına almaktan çok uzak olan, çıraklık kalfalık ve ustalık yasası halen daha demokratik kapsamlı bir hale dönüştürülmemiş, hatta mevcut haliyle dahi demokratik olan yanları fiilen uygulamaya konmamıştır. Öğrenci gençlik kadar politikleşmemiş olmakla birlikte, genç işçiler de sendikal mücadeleye katılmakta, işçi sınıfının siyasi iktidar mücadelesinde saf tutmaktadır.

Genç köylüler ise, kırlarda hızla artan yoksulaşma ve işsizlik karşısında sosyal demokrasinin de çözüm getiremiyeceğini görmektedir sosyal demokrasinin politikaları «Köy kent» vb. yutturmacalarının kofluğunu, «köylüyü kalkındırma» iddiaları nın altındaki ikiyüzlülüğü sergilemek için fazla bir çaba göstermeye gerek kalmıyacak şekilde kendiliğinde iflas etmiştir.

Elbette ki gençliğin siyasal mücadeleye katılması yalnızca oy verme hakkı ile sınırlı değildir. Parlamento siyasal mücadelenin sürdürüldüğü alanlardan sadece birisidir. 18 yaşa oy hakkını kazanmak, siyasl mücadelenin küçümsenmemesi gereken alanlarından biri olan parlementer mücadelede, devrimci demokratik gençlik hareketinin etkinliğini arttırma avantajının yanı sıra gençliğin si yasal yaşama fiili katılımının yasal olarak tescil edilmesi açısından, ve gençliğin mücadelesinin gelişkinlik düzeyini göstermesi açısından da önem taşımaktadır.

Seçimlerde geniş gençlik kitlelerinin, kendilerine hayatı zehir eden MC partilerine, yine anti-demokratik uygulamalarıyla, faşistlerin gericilerin karşısındaki aciz, tutarsız politikalarıyla aslında kimlerin umudu olduğunu gösteren CHP'ye yönelmesi mümkün değildir. Gençlik, büyük ölçülerde CHP'nin solundaki alternatiflere yönelecektir. Ülkemizin içinde bulunduğu koşulların dayattığı acil görev olan anti-faşist güçbirliği sorunu, 14 Ekim seçimlerinde «solun seçim işbirliği»nde somutlanmak zorunda olduğu halde, bu görevin tüm solu kucaklayacak bir şekilde yerine getirilememiş olması, ve bu konudaki grupçu, sorumsuz tutumlar ister istemez gençliğe de yansıyacaktır.

İşçi sınıfı siyasi hareketinin gençliğe yönelik politikalarının geniş gençlik kitlelerine ulaştırılması, gençliğin seçim platformunda aktif rol almasının sağlanması görevi en başta sosyalist gençlik hareketine düşen bir görevdir. Sosyalist gençlik hareketinin bölünmüşlüğü, bu sorumluluğun yerine getirilmesine engel değildir. Sosyalist gençler, seçimlerde halk güçlerinin birliğine sırt çeviren tutumların gençlik içindeki uzantılarına, işçi sınıfı dışı 'sol' revizyonist çizgilerin eninde sonunda burjuva takipçiliğine varacak «boykotçu» teslimiyetçiliklerine karşı ısrarlı bir mücadele vermelidirler. Seçim çalışmaları gençlere siyasal deneylerini geliştirmeleri, kitleler le bağ kurma yeteneklerini artırmaları yönünde önemli deneyler kazandırırken, onlar aynı zamanda, işçi sınıfı sosyalizminin bağımsız politikalarının yaygınlaşması, egemen sınıfların ve onların siyasi temsilcilerinin gerçek yüzlerinin teşhiri, mücadelesinde üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getirmiş olacaklardır.

Gerçekçiliğin Büyük Şairi: SHAKESPEARE

Şeref Çobanoğlu

İnsan, doğayı istediği gibi kullanabilmek, onun karşısında güçlü olmak için bilim ve sanatı geliştirmiştir. İnsanlık, her dönemde bu çabasını sürdürmüştür. Bu çabayı bütün gerçekliğiyle, Marks, «Çalışma eylemi, doğadaki maddeleri... İnsanın isterlerine elverişli kılma amacını güder. İnsanla doğa arasındaki madde alış verişini sağlamak için gerekli bir durumdur bu; doğanın insan yaşayışını durmadan etkisi altında tutmasını sağlar bu durum, bu yüzden toplumsal yaşamın biçimlerine bağlı değildir. Daha doğrusu bütün toplumsal biçimlerin ortak niteliğidir,» diye açıklar. Sanatçının görevi de böylece belirlenmiş oluyor. Çünkü sanatçının ve sanatın görevi, Çernişevski'nin dediği gibi yaşamın yansıtılmasıdır. «Yaşamın yansıtılması, sanatın genel niteliklerinden biridir ve özünü oluşturur. Ancak sanat yapıtlarının bir işlevi daha vardır ki, o da yaşamı açıklamaktır.» Shakespeare, bu sözlerin yazılışından çok önce yaşamış olmakla birlikte, gerçeği yansıtmayı bilen ender sanatçılardandır.

Sanatçı, imajlar yoluyla çevresini, toplumunu anlatan kişidir. O, biraz da bunu kendisi için yapar. Fakat sanatçı, bir yönüyle kendi benine, bir yönüyle toplumuna, bir yönüyle de doğaya bağlıdır. O, bunları anlatmaya çalışırken gerçekçi özü kaybetmemeye çalışır. Shakespeare, yarattığı karakterlerle, bunu başarıyla yapmış, çağının gerçek toplumsal çatışmasını karakterlerinde göstermiştir. «Shakespeare'in hayatı çok-düzeyli olarak resmedişi, toplumsal ilişkilerin gerçek özünün çözümlenmesine dayanmaktaydı. Shakespeare ile birlikte, Rabelais ve Cervantes'in yapıtlarının merkezini oluşturan o çatışma da, göreneksel ve fantastik rengini kaybederek somut tarihsel bir biçim almıştır, hem de evrenselliğini süreç içinde yitirmeden; çünkü Shakespeare, özel mülkiyet toplumu insanının toplumsal görüşünün özlü ve süreklilik gösteren özelliklerini genelleştirebilmiş dahi bir sanatçı ve düşünür idi.» Suchkov'un bu cümlelerinden onun kalıcı yönlerini öğreniyoruz.

Shakespeare, toplumunu ve bu toplumun insanını anlatırken, seçtiği sanat türü de önemlidir. Romanın daha yeterince gelişmediği bu dönemde o, insanı bütüncül bir açıdan anlatmak için tiyatroyu seçmiştir. Toplumu anlatırken, toplumu bir tiyatro biçiminde canlandırdığını görüyoruz. İnsanı tüm yönleriyle ele alan dram türünü seçmesi, yarattığı karakterlerin gerçeğe uygun bir biçimde anlatılmasına yaramıştır. Tiyatrodaki kural tanımazlığı, toplumu gerçekçi bir biçimde anlatmayı amaçlıyordu. O, bunu başarıyla yaptı. Bu nedenle Engels, «Benim, dram anlayışıma göre idealist adına gerçekçi olanı, Schiller adına Shakespeare'i unutmamak gerekir,» diyor. Bunun nedenini, şöyle açıklıyor: «Dramın geleceği, tarihin iyice kavranmış anlamı ve ideolojik derinliğinin, Shakespeare, canlılık ve eylemle, yani gerçekçilikle birleşmesiydi.»

Shakespeare, diğer rönesans yazarları gibi insanı temel alır. O, insanı çevresiyle, toplumuyla ele almıştır. O, bunu birçok yapıtlarında gösterdi. Sone'lerinden birinde, insanın durumunu anlatır:

Vaz geçtim bu dünyadan, tek ölüm paklar beni;
Değmez bu yangın yeri, avuç açmağa değmez,
Değil mi ki çiğnenmiş insanın en seçkini
Değil mi ki yoksullar mutluluktan habersiz
Değil mi ki, ayaklar altında insan onuru,
O kız oğlan kız erdem, dağlara kaldırılmış
Ezilmiş hor görülmüş el emeği, göz nuru...

O, toplumun acılarının nedenlerini sezmiştir. Sanatını bunun için kullanması gereğini de görür:

İsterim ki çağına sırt çevirmeyip bulsun
Taptaze söyleyişler, yepyeni anlatışlar.

Shakespeare, yaşadığı dönemin insanlarını, toplumunu açık bir dille anlatır. Bu dönem ingilteresi, deniz üstünlüğünü elde etmiştir. Sömürgelerden gelen paralar, sermaye birikimini çoğaltmıştır. Buna dayanan burjuvazi gün geçtikçe güçlenmektedir. Buna karşılık aristokrasi zayıflamıştır. Güçlerini yitirmeye başlamıştır. Paraya değer veren bir insan tipi ortaya çıkmıştır. Bu yeni sınıfın gelişmesi, aristokratların yıkılışına yol açmıştır, bu sınıfın gerçek dramı burada başlar. «Atinalı Timon» adlı yapıt, bu dramı dile getiren bir yapıt olmuştur. Timon, zengin bir kişi iken, borçlanınca bütün dostları kendisini terk eder, o da bir mağaraya çekilir. Bir gün altın bulunca,

Ama bu ne? Altın, sarı pırıl pırıl altın
Yoo, tanrılar, içim başka dileğim başka değil benim.
Ben kök istedim sizden, cömert tanrılar, kök!
Altının bu kadarı, karayı ak; çirkini güzel
Yanlışı doğru, soysuzu soylu, yaşlıyı genç,
Korkağı yiğit etmeye yeter de artar bile

demekten kendini alamaz. Bu dizelerden anlaşıldığına göre Shakespeare, paranın insan ve toplum yaşamındaki yerini açık bir dille vurgulamıştır. Ayrıca oyundaki karakterler, canlı bir biçimde çizilmiştir.

Shakespeare'in insanı rönesans insanıdır. Bu insanlar, geçmişin değer yargılarına bağlı, ama yeni değerleri de benimsemekte olan kişilerdir. İnsanın en önemli yönü, düşüncenin gücüne inanmasıdır. Tanrıyla insan değerleri karşısında, insanlar çelişki içindedir. Yazar, bu çelişkiyi birçok yapıtlarında gerçekçi bir açıdan anlatır. Hamlet, bu karakterlerin en önemlilerinden biri. Onun tedirginliğini kendi ağzından şöyle veren şair, gerçekte çağının tedirginliğini dile getiriyor:

Düşüncenin soluk ışığı bulandırıyor
Yürekten gelenin doğal rengini,
Ve nice büyük, yiğitçe atılışlar
Yollarını değiştirip bu yüzden
Bir iş, bir eylem olma gücünü yitiriyorlar.

Rönesans insanı paranın gücünü, insanın gerçek değerini anlayınca, kendisine bir güven gelir. Fakat bu, bireyci bir güvendir. Bunun yanında yeni bir toplum düzeni arayıp, feodalizmin yerini, monarşilerinin almasına yol açar. İnsan, tek başına egemen olmayı düşünür. Bu dönemde, Machiavelli, kralın başarılı olması için her yönteme baş vuracağını söyleyince, insanlar arasında kıyasıya bir savaş başlar. Aslında bu, yazarın yetiştiği çağın bitmez tükenmez savaşlarıdır. Feodaller, yönetimi kurtarmak için savaşırlar. Bu karakterleri Shakespeare, «Otello, Kral Lear, Macbeth» gibi yapıtlarında çizer. Kral karakterleri çizilirken, gerçekçi bir yaklaşımla, onun çevresi de çizilir. Macbeth oyununda Macbeth karakteri; Otello yapıtında, ikiyüzlü dönek, her şeyi mübah sayan, güçlü olmak için en kötü yollara baş vuran İago tipi, bunun güzel örnekleridir. Julius Caesar adlı yapıtta, olaylar karşısında yurttaşların tutumu açık bir biçimde anlatılır. Hamlet'te de soytarılar, mezarcılar, uşaklar! Gerçek yaşam böylece sahneye aktarılır.

Shakespeare, oyunlarının konularını tarihten almıştır. Fakat o, bu konuları işlerken, tarihle ilgisi, yalnız kahramanların adlarında kalır. Günlük yaşamı dile getirir, olayı çağdaşlaştırır. Coriolanus adlı yapıtta, Roma sokaklarında konuşan halktan biri, sanki İngiliz insanının kendisidir, «Bizi korumak mı? Allah için doğru! Şimdiye kadar bize hiç bakmadılar, ambarları tıklım tıklım doluyken bizi aç bıraktılar. Tefecileri korumak için, tefecileri kollayan yasalar çıkardılar... Eğer savaşlar başımızı yemezse, onlar yiyecekler! İşte bize sevgileri bu kadar.» Bu cümlelerde aristokratların karakteri ve sınıfsal durumları açık bir diçimde gösterilir. Bu yapıtta, Coriolanus'un ağzından şunları işitiriz: «Gebersinler! Aç olduklarını söylediler, ortaya atasözleri, özdeyişler attılar; açlık, taş duvarları yıkarmış; köpeğe bile yiyecek gerekirmiş; et yenmek içinmiş; tanrılar buğdayı yalnız zenginler için vermemiş; şikâyetlerini böyle saçmalarla belirttiler; dilekçeleri kabul edilince —Öyle bir dilekçe ki aristokrasinin yüreğini parçalar, kudreti güçsüzlüğe uğratır— haykırarak külâhlarını âdeta ayın boynuzlarına asacakmış gibi fırlattılar.» Bu sözler de, on altıncı yüzyıl İngilteresinde, sınıfsal savaşımın vardığı boyutlar, gerçekçi bir biçimde anlatılmıştır.

Yapıtlarının hemen çoğunda büyük bir önseziyle, çatışmanın temelinde maddi çıkarlar olduğunu kavrayan, toplumu bu çatışmanın alanı olarak gören Shakespeare, tiyatroda bunu başarıyla gösterdi. Bunu başarıyla yapabilmek için toplumu çözümsel bir gözle inceledi. O, belki, bunu sınıfsal bir açıdan düşünmedi. Fakat onun bu yöntemi, eserlerinin gerçekçiliğin dönüm noktası olmasını sağlamıştır. Kalıcı ve evrensel gücüyle kendisinden sonraki kuşaklara ışık tutan bu ilk gerçekçiden Engels'in vurguladığı ve daha sonra Brecht'in de katıldığı gibi bugün de çıkarılacak bilgi ve doğrular var. İş, bunun için gerekli yöntem ve bakış açısını belirleyebilmektedir. 500. sanat yılı yaklaşmakta olan Shakespeare'den, tiyatromuzun öğreneceği şeyler olduğu düşüncesiyle, gerçekçiliğin bu büyük ustasını anmayı ve bir hatırlatma yapmayı gerekli gördük. Umarız ki, haklı karşılanacaktır.

Brecht'in, Yasaklanması Onur Kırıcıdır

TSİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi Tektaş Ağaoğlu, Brecht'in yasaklanmasını kınadı ve özetle şunları söyledi:

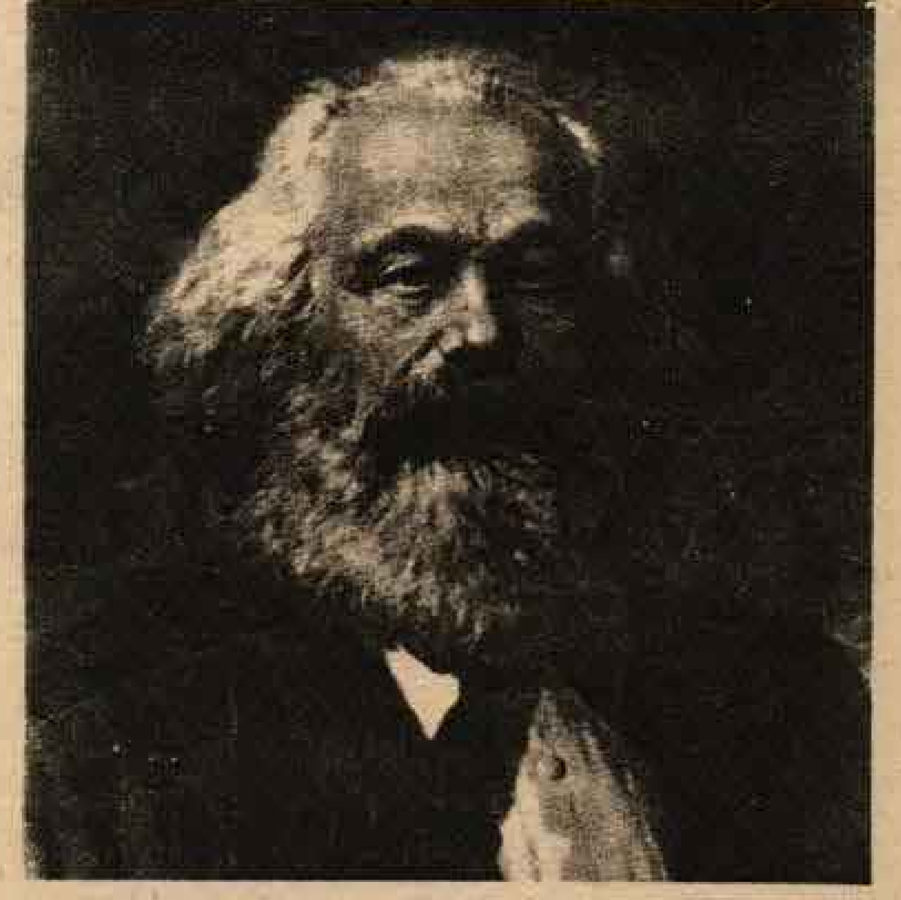
«Brecht Kabare oyununun yasaklanması düşünce ve sanat özgürlüğü açısından son derece sakıncalıdır. Sıkıyönetim, emekçi halkın ekmek ve özgürlük mücadelesini devamlı kısıtlamaktadır. İşçi sınıfının, emeğin savunucusu, anti-faşist mücadelenin yılmaz savaşçısı Brecht'in yasaklanması da bir tesadüf değildir. Kaldı ki Brecht bütün dünyanın saygınlığını kazanmış, eserleri insanların ortak sanat ve kültür hazinemize malolmuş yüce bir sanatçıdır. Günümüzde Brecht'in yasaklanması ülkemiz için son derece onur kırıcıdır.

Böyleyken «özgürlükçü demokrasi» şampiyonlarının durumları ibret vericidir. Övgüsü yapılan «Batı demokrasileri»nde Brecht'i yasaklamaya kalksalar, yer yerinden oynar. Ama Türkiye'nin «sanatsever» başbakanı susmaktadır.

Öte yandan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı «gereksiz grev» yapılmasın diyerek grev hakkını baskı altına almıştır. Grev siyasal bir haktır. Gerekli olup olmadığına sıkıyönetim karar veremez. Greve karar verecek olan işçilerdir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, daha ilk günden sıkıyönetimin kaçınılmaz olarak demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayacağını belirtmiş ve sıkıyönetimin kaldırılmasını istemiştir. Yukarıdaki örnekler haklılığımızı kanıtlamaktadır. Bu şartlarda yapılacak seçimlerle seçmenin serbest iradesi oluşamaz.»

Kapital Üzerine

Marks ve Engels'e gelinceye kadaı kapitalist toplum hakkındaki bilgilerimiz sınırlı idi. Bu bilgileri Komünist **Manifesto** özetledi. Manifesto kapitalist toplumun genel yasalarının yaşam üzerindeki etkilerini özetliyordu.

Manifesto'nun dile getirdiği somutluğun arkasında pek çok yasal gerçeklik vardı. Bunlar daha önce bazı **iktisatçılar** tarafından irdelenmiş ve bir takım sonuçlara varılmıştı. Ancak, kapitalist toplumu derinliğine tanımak ve onun geleceği hakkında **kesin ve bilimsel** sonuçlara varabilmek için eldeki sonuçlar yeterli olmuyordu. Birincisi bu sonuçlar, çok sayıda ilişkiyi ve olayı açıklamaya yetmiyordu, ikincisi, **yöntem** olarak izlenegelen yoldan **gerçeğe** varmak mümkün olamıyordu.

Marks, kapitalizm hakkındaki soyut bilgilerimizin, maddeci tarih açısından çıkış noktası alındığında, daha derin ve somut bilgilere varmamızı sağlayacağını gösterdi. **Yeni bir yöntemle** kapitalist toplumun ekonomi politiğinin eleştirisine girişti. Ünlü «KAPİTAL» böyle doğdu.

Bugün Kapital hakkında çok şey söylenir. Marksist geçinen pek çok iktisatçının yanında, kapitalizmin akıl hocaları konumundaki ekonomistler, Kapital'in doğrularını ve «yanlışlarını» birbirinden ayıklamaya çalışırlar. En gerici iktisatçılar bile Marks'a birazcık hak verirler ve «yanlışların» yerine kendi «doğrularını» geçirirler!

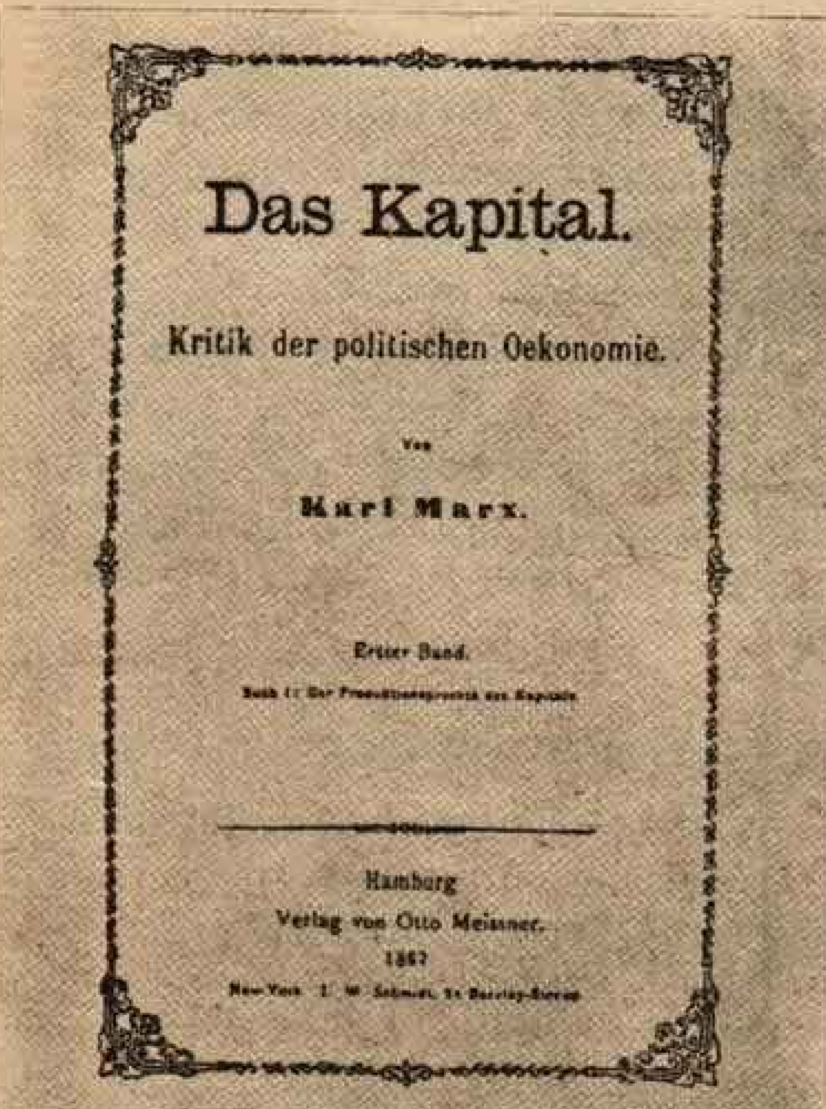
KAPİTAL NEYİN GERÇEĞİDİR?

Vardığı genel sonuçlar hayat tarafından sürekli doğrulandığı halde Kapital'de hâlâ daha «aradığını bulamayanlar» vardır. Bunların Kapital'i eleştirmeye yeltenmeleri, onu anlamamalarından kaynaklanır. Kapital şu veya bu ekonomik olayın analizi değildir. Kapital belli bir toplumsal organizasyonun ayrıntılı topyekûn açıklaması da değildir. Dahası, Kapital ancak maddeci bakış açısından gidilerek varılabilecek bir **genel sonuçtur.** O halde, Kapital'de varılan sonuçlara yakın düşebilmek için, önce Marks'ın yöntemi izlenmelidir. «İyiniyet»lerinden sözedilse bile, Kapital'de «yanlış» arayanlar, ancak kendi yanlış yaklaşımlarının sonuçlarını elde edebilmektedirler.

Kapital'de Marks, kapitalist toplumun ekonomik anatomisini inceler. Bunu yeni bir yöntemle yapar. Yapıya şeklini veren **temel** nedir? sorusundan yola çıkar. Bu soruya doğru cevap verilmelidir. Aksi halde bütün inceleme, yanlış bir temele oturacağı için, bizi, zaten yapı hakkında varolan bilgilerimizden ileriye götürmiyecektir.

Kapital'in mantığına ancak, MAL kapitalist toplumun hücresi olarak görülürse varılabilir. Kapitalizmi yaratan ve ona hayat veren bütün şekiller MAL'da bulunabilir. Bütün mallar, insanın kendisi için bir **değer** taşır ve bu değer malın fizik şekline bağımlıdır. Yenilir, içilir, kullanılır... Ancak bu, insani bir ilişkiden ileri bir şey anlatmaz. Bu ilişkide kapitalizmin hayatiyetine rastlanmaz.

Ne ki, aynı MAL'ı kapitalist ilişkilerin içine bıraktığımızda, onun tüm kapitalist toplumun hareket biçimlerini kristalleştirdiğini, kendi üzerinde topladığını görürüz. Kapital buradan yola çıkarak kapitalist toplumun analizini yapar. Malın bu yeni haliyle büründüğü ilk **şekil** DEĞER'dir. DEĞER'i incelemeye kalktığımızda, toplumun bütün fertlerinin bu alana doluştuğunu, birbirleriyle burada da ilişkiler kurduklarını görürüz. Bu nedenle, birey için sadece bir tek şey ifade eden MAL, kapitalizmin analizinde **her şeyi** anlatır hale gelir.

Kapital, kapitalizmi, hem toplumlar tarihinin gelişmesinde bir aşama, hem de tek başına bir bütünlük olarak görür. Marks, önce bütünlüğün kendini tanımamızın gereğine işaret eder ve onun hangi tarih içinde, hangi şekillerin olgunluğu olduğuna bakmamızı ister. Çünkü kapitalist toplum, bir yanıyla kendinden önceki toplumların gelişmesinin ileri bir örneğidir, bir yanıyla da yeni bir biçimdir. Kapital bütünüyle bu yeni biçimi analiz eder ama onun toplumsal tarih içindeki boyutlarını da yerli yerine oturtur. Kısacası, Kapital, kapitalist toplumun ekonomik yasalarını tarihin yasalar olan ilişkileriyle ele alır. Kapital'e itiraz etmek bu nedenle toplumsal yasalara ve bunların sonuçlarına itiraz etmektir. Kapital, gerçeğin kapitalist toplum altında kavranabilecek bölümüdür.

Kapital salt bir iktisadi inceleme değildir. Ama iktisadın tabi olduğu yasaların açıklamasını verir. Bu nedenle, salt «iktisatçı» gözüyle bakıldığında Kapital'de göremediklerimiz aslında onun mantığı içinde yer alırlar, açıklamasını onda bulabilirler.

Kapital'i salt bir ekonomi incelemesi olarak görenler ve görmek istiyenler pek çoktur. Marks'ın dehasının özellikle bu dar kapsam içinde teslim edilmesi gibi, burjuva ya da küçük burjuva «alçakgönüllülüğü» pek yaygındır. Lenin «Marks'ın bu mantıki gücü»nün kendisini hangi etkileriyle ortaya koyduğuna değinir. «...insan sanabilir ki, bu güç, tümüyle, terimin en dar anlamıyla 'ekonomik teoriler' üzerine yoğunlaşmıştır.» (Lenin-Halkın Dostları Kimlerdir sf: 9).

Demek ki Kapital'de Marks, sadece burjuva iktisadına bir darbe indirmekle kalmaz, aynı zamanda işçi sınıfının tarihsel görevlerinin derin bir açıklamasını da verir. Bilimsel sosyalizmin üzerinde yükseldiği maddi tarihsel temeller ve bu temeller üzerinde toplumsal gelişmenin gösterdiği zorunlu genel eğilimler Kapital'de bir bir gösterilmiştir. Kapital'in en çok bu yanına itiraz edilir. Solculuğun hemen her varyantında bu türden itirazlara, değişik biçimler altında rastlamak mümkündür.

Kapital, bu itirazların görebildiğinden çok daha başka bir içeriğe sahiptir. Lenin'e göre «...herkes bilir ki, **Kapital**-bilimsel sosyalizmin anlatıldığı bu baş ve temel yapıt-gelecek hakkında en geniş imalarla yetinir ve yalnızca, gelecekteki sistemin içinden büyüdüğü, şimdiden varolan unsurları tanımlar.» (age. sf: 67). Ama «herkesin bilebilmesi» için Kapital, daha «dikkatlice» okunmalıdır.

Lenin'in bu sözlerinden umuda kapılıp ta Kapital'i sadece «en genel yasaların» bilgisi olarak görmek istiyenler de çoktur. Bunlara göre, en genel yasalar, gelişmenin genel doğrultusunu gösterirler ama sınıf mücadelesinin **öteki** sorunlarını açıklayamazlar.

Marks Kapital'de, sadece en genel yasaları göstermekle yetinmemiştir. Bu yasaların pratik yaşamda yol açtığı pek çok fenomen ve bu fenomenlerin bileşkesi olan kurumlaşmalar da dahice ele alınmış ve incelenmiştir. Lenin'in dediği gibi; **«Kapital'in iskeleti budur.** Ama tüm sorun, Marks'ın bu iskeletle yetinmemesi, belli bir toplum biçiminin yapısını ve gelişmesini **yalnızca** üretim ilişkileriyle **açıklarken** gene de her yerde ve aralıksız olarak, bu üretim ilişkilerine uygun düşen üst yapıyı dikkatle incelemesi ve iskelete can ve kan vermesidir.» (age, sf: 17).

Kapital'in bu çok yönlü içeriğini ilk bakışta görmeyi engelliyen pek çok faktör vardır. Bunların başında hayatın somutluğunca koşullanmış olmak gelir. Lenin Kapital'e «eleştiri» yöneltenlere cevap verirken bu koşullanmaya da dikkat çekerek şunları belirtmiştir: «Toplumun üyeleri hiç bir zaman, içinde yaşadıkları toplumsal ilişkiler toplamını, kesin, bütün halinde, belli bir ilkeye bürünmüş bir şey olarak düşünmemişlerdir, bugün de durum böyle değildir; tersine halk yığını kendini bu ilişkilere bilinçsiz olarak uydurur.»

Bu koşullanmışlık içinde bir okur ilk yaklaşımda Kapital'de kendi durumunun açıklanmasını arar. Çünkü, üretim ilişkileri içindeki somut durumu insanın bu ilişkiler hakkındaki **ilk somut** bilgisinin de kaynağıdır. Halbuki Kapital, bu somutluğun daha üst düzeyde bir açıklamasıdır. Bu nedenle Kapital okuyucusu kitapta, kendisinin de kavradığı durumunun değil, ancak Kapital bilgisiyle kavrayabileceği kendi durumunun yeni ve ileri açıklamasını aradığı zaman, onun ufkunu görebilecektir.

Kapital'in bu yanı önemlidir ve Marks'ın Kapital'i yaratırken kullandığı bilimsel yöntem bu özellikten ayrılmaz.

Kapital'e «eksiklik» gibi bir özellik yakıştıranlar, ayrıca onda diyalektik ve tarihi materyalizmin bilgisinin bulunmadığını ileri sürerler. Hatta Marks'ın böyle bir eseri olmadığını söyliyenler de vardır. Bunlar materyalizm bilgisinin Kapital'deki yaşayan biçimini göremiyen ve onu ara başlıklar altında şematize eden el kitapçıklarından ancak kavrayabilenlerdir. Lenin bu türden «eleştirici»lerle alay eder ve Marks'ın «Hangi kitabında materyalizmin bilgisi yoktur ki?» diye sorar.

Kapital'in bu yanını bir örnekle açıklamaya çalışalım:

Para kapitalist toplumda çok çeşitli işlevleri olan bir kategoridir. Değişim aracı, değer veya fiyat ifadesi, ödeme aracı, sermaye vb. İnsan, paranın bu özelliklerini, bizzat kendi ilişkilerinden bilir. Bu haliyle para kavranmıştır.

Ancak aynı insan DEĞER'in paraya kadar uzanan gelişmesini bilmediği için para ile değer arasındaki ilişki sadece bir **ifade** rolü gibi algılanır. Bu algıyı değiştirecek olan, Kapital'in okunması ve **kavranması** olabilir. Yoksa Kapital, bu algıyı doğrulamak için okunuyorsa, onda istediğimiz açıklamayı bulmamız mümkün olmayacaktır.

Ve Değer'in para şekline gelmeden önceki biçimlerini kavramamız da yetmez. DEĞER'in maldaki bu ilk şekli bir çelişkiyi ifade eder. Somut ve soyut değer kavramları arasındaki çelişki, para ile nasıl bir «çözüm» bulmuştur ve hangi koşullarda bu çelişki bütünüyle ortadan kalkacaktır? Kapital bu sorulara getirdiği açıklamalarla, hem yaşayarak algıladığımız bir ilişkiyi daha ileri bir düzeyde ifade etmektedir, hem de felsefi çelişki kavramının pratikteki canlı diyalektiğini kavramamıza yardımcı olmaktadır.

Kapital'i defalarca okuyup da onun bu anlattıklarını göremiyenler kusuru kendi «hünerlerinde» aramalıdırlar. Lenin'in işaret ettiği gibi; «Ve eğer herhangi bir kimse **Kapital'i** okumuş ve bu genel fikirleri farketmemenin bir yolunu bulmuşsa, bu, görmüş olduğumuz gibi, bu fikirlere önsözde bile işaret etmiş olan Marks'ın kusuru değildir.» (age. sf 17).

Kapitalizmin Marks'ın yaşadığı dönemden farklı bir yapıya ulaştığı bilinir. Emperyalizm çağında kapitalizmin çehresi çok büyük oranda değişmiştir. Bu **nitelik değişimi**, tekelci dönemin gündeme getirdiği yeni faktörlerin açıklanmasını zorunlu kılmaktadır. Bu yapılmaktadır. Ne ki, kapitalizm hakkında her yeni açıklama, Kapital'in tesbit ettiği yasallıkların sonuçlarına ilişkindir. Emperyalizm çağında Kapital'i «yetersiz» bulanlara Lenin şunu der: **«Kapital'i** okumuş ve önünde... bilimsel materyalist tahlilin bir modelinin herkesçe kabul edilen ve kimsenin aşamadığı bir modelinin durduğunu görememiştir.» (age. sf: 19).

Demek ki Kapital'in aşıldığından veya aşılması gerektiğinden sözedenler hep, ona ulaşamamış olanlardır.

14 Eylül 1867 tarihinden beri Kapital dünyanın bütün dillerinde sürekli olarak basılır ve her toplumsal sınıf ve katmandan insanlar tarafından okunur. Lakin Kapital'i, onun olağanüstü zengin içeriğini her nedense hep, sosyalizmi kuracak olanlar, kendilerini sosyalizm davasına adamış olanlar anlayabilmektedir. Çünkü o, bir sınıf bilimidir. Marks, kendi eserinin bu özelliğine de değinmiş ve şöyle demiştir: «Alman işçi sınıfının geniş çevrelerinde **Das Kapital**'in böylesine hızla takdir kazanması, emeğimin ödülü olmuştur.»

Bilimsel sosyalizmin bütün klasikleri, bu genel bilimin tamamlayıcı bir parçası niteliğindedir. Ama Kapital, bütün bunlardan farklı olarak, bilimsel sosyalizm dallarını besleyen ve meyvalarına can veren köktür, gövdedir.

Kanlı Darbenin 6. Yılında

Şili Halkı Faşizme Karşı Direniyor

CORVALAN

ALLENDE

Latin Amerika'nın bağrında, kanayan bir yaradır Şili. Altı yıl önce, 11 Eylül 1973'de Halk Birliği hükümeti başkanı Salvador Alende'nin hunharca katledilmesi ve emperyalizmin kuklası faşist Pinochet cuntasının yönetimi ele geçirmesi ile Şili halkı için karanlık günler başladı. Allendeyi başkan seçtirmemek için Şili Parlamentosu'nu 500 bin dolara satın almaya çalışan ABD emperyalizmi bunda başarılı olamayınca bu kez muhalefet gazetelerine ve partilerine 11 milyon dolarlık destekte bulunuyor, bu arada Şili topraklarının zenginliklerini iliklerine kadar sömüren çokuluslu tekeller Halk Birliği hükümetine karşı türlü komploları açıktan açığa tezgahlıyor, destekliyorlardı.

Kanlı darbeden bu yana geçen altı yılda Pinochet cuntası Şili halkına kan, zulüm, gözyaşı getirdi. 1976'da siyasi mahkum sayısının 6000-8000 kadar olduğu belirtilirken, şimdi bu sayının ne kadar olduğu bilinmiyor. Artık faşist cunta siyasi mahkumiyet yerine «ortadan kaldırma» yolunu izliyor. 1978'de kaybolduğu belirtilen 2500 ilerici, demokrat insan ne olduğu belli değil. Öte yandan bugüne kadar yüzbinlerce Şili'li işkenceden geçmiş durumda. Zulmü en amansız biçimde sürdürüyor Pinochet katiller şebekesi.

Şili halkının yaşama koşulları da iyice ağırlaşmış bulunuyor. Asgari ücret aylık 72 dolar. Şili'lilerin % 40'dan fazlası asgari ücretin altında kazanıyor. Diğer bir deyişle yüzbinlerce Şili'li Dünya Sağlık Teşkilâtı tarafından saptanmış bulunan minimum beslenme düzeyinin yarısına bile ulaşamayacak kadar besleniyorlar, yani açlar. Çocuk ölümleri % 18 artarken, çocuklar artık süt nedir bilmiyorlar. Allende iktidarıda 15 yaşından küçük bütün çocuklara günde yarım litre parasız süt dağıtılırken, Pinochet cuntasının yönetimi ele geçirmesinin hemen ardından daha 1974'de süt fiyatları % 347 arttı. Aynı yıl genel fiyatlarda % 376'lık bir artış görüldü. Allende yönetiminin son yılında % 3.1 olan işsizlik oranı şimdi % 20'yi geçiyor. Ekonomiyi bunalımdan kurtarmak üzere devlet harcamalarını kısıtlayacağını ilan eden Pinochet cuntası, ordu ve polis harcamalarını artırırken, tasarruf amacıyla ulusal sağlık programını lâğvetti, parasız eğitimi kaldırdı. Okul yemek-kahvaltı programları ise daha darbenin ilk günlerinde kaldırılmıştı. Kitap masrafları altından kalkılmaz hale gelmişken, Pinochet cuntası şimdi ailelerden okulların elektrik, su, ısıtma masraflarını karşılamalarını istiyor. Kısaca çocuklarını okutabilen ailelerin sayısı hızlı bir düşme gösteriyor.

Allende yönetimi sırasında işçiler milli gelirin % 63'ünü alırken bu oran daha 1974'de % 38.2'ye düşmüştü. Aynı yıllarda mülk gelirleri ise % 37.1'den % 62'ye yükseldi. Darbeden sonra, Allende yönetimi sırasında millileştirilmiş işletmeler de «hür teşebbüse» geri verildi.

Ülke içinde katliamlar ve baskı sürerken, Pinochet cuntası dünya barışı açısından da büyük bir tehlike oluşturuyor. Latin American Times dergisine göre iki yıldan az bir sürede 68 milyon doların silahlanmaya harcandığı Şili'de cunta komünizmle «savaş hali» ilan etmiş bulunuyor. Cuntanın iki yılda yaptığı bu harcama ülkede geçmiş 22 yılda yapılan silahlanma harcamalarından 3 milyon dolar daha fazla. «Ulusal güvenlik» ve «komünizme karşı savaş» gerekçesiyle yapılan silahlanma harcamaları artarken, ABD, Fransa, Büyük Britanya ve Federal Almanya'dan Şili'ye silahlar gönderiliyor. Bu ülkelerdeki barış güçlerinin ve ilerici kamuoyunun tepkisi karşısında bu satış el altından dahą da artırılarak sürdürülüyor. Faşist Pinochet yönetimi yalnızca bu ülkelerle değil. Silah üreten ülkelerle de sıkı bir işbirliği içindedir. Bunların başında Güney Afrika, Brezilya, İsrail gelmektedir.

Şili ordusunun bastığı yazılarında katil Pinochet Hitlerci özlemlerini dile getirirken «jeopolitik» teorilerinin Ratzel, Karl Haushofer'den aldığı ilhamla geliştirdiğini belirterek, Batı Avrupa ülkelerini «komünizmle savaş halini» kavrayamamakla suçlamaktadır. Pinochet cuntası Latin Amerika ülkelerindeki faşist, gerici yönetimlerle sıkı bir işbirliği yapılması, Brezilya önderliğinde Şili, Bolivya, Paraguay, Uruguay ve Arjantin silahlı kuvvetlerinin bir bölümünün komünizme karşı «kıtasal» bir savunma için birlikte hareket etmeleri ve bu faşist ekseni Pentagon ile bütünleştirmek sistemlerini açıkça belirtmektedirler. Şili halkının ve Latin Amerika ülkelerindeki halk güçlerinin anti-faşist, anti-emperyalist mücadelelerinin yükselmesi karşısında «önlemleri»ni daha artıran cunta askeri eğitimde açık açık anti-kömünizden geri kalmamanın yanında, Küba ve Peru'ya karşı saldırgan amaçlarını ortaya koyan tatbikatlardan kaçınmamaktadır.

Latin Amerika'da Şili yarası kanamaktadır. Ancak Şili halk güçlerinin kararlı mücadelesi ve tüm dünya halklarının Şili halkının mücadelesiyle dayanışması Pinochet çetesinin sonunu hergün biraz daha yaklaştırmaktadır. Dünya Barış Konseyi tarafından ilan edilen 4-11 Eylül Şili ile Dayanışma Haftası'nda tüm dünya halkları Şili halkının faşizme karşı mücadelesinin başarıya mutlaka ulaşacağı inancını bir kere daha haykırmaktadırlar.

Birlik
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk — Yönetim yeri: Parmakkapı Tel Sokak 2/4, Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 aylık: 225 TL, 1 Yıllık 450 TL, yurt dışı iki katıdır. Avrupa temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen, 1 Postfach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Konto Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Baskı: [illegible] Ofset — S.B.T.: 10 Eylül 1979